

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Templomépítő szórványaink.
Facsád

Huszonegyedik évfolyam
2010. február

2

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Máté-Farkas Zoltán: „Megnyisd a vakoknak szemeit...” Lukács 18,35–43.....	55
Müller Dezső: Miért jött Jézus? Lukács 9,51–56	58
Pásztori Jenő: Keresztyén önvizsgálat. 2Korinthus 13,5	59

Prédikációk böjtfő ünnepére

Hegyi Sándor: Kérés változásra – böjtben. Róma 12,1–2.....	62
Surányiné Réti Katalin: A böjt sokszínűsége. Máté 9,14–15.....	63

Prédikáció belmisszió vasárnapjára

Szűcs Ferenc: Sikár városának misszionáriusa. János 4,6–24.28–29.39–42.....	66
---	----

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Legyen világosság! 1Mózes 1,3–5	69
---	----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Indulás a mélységek felé	74
I. Növekedés a magasba, a Fény felé.....	74

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor: Az ember, aki tud válaszolni Isten szavára. Sámuel 3,1–10	80
--	----

Keresztelési igehirdetés

Szabó Tünde: Íme, én tiveletek vagyok minden napon... Máté 28,18–20	82
---	----

Esketési igehirdetés

Visky János: Fészekrakás. Zsoltárok 84,4	83
--	----

Temetési igehirdetés

Nagy Ferenc: A „nemes” harc titka. 2Timóteus 4,7–8	84
--	----

Igehirdetés a Czelder Márton és Földes Károly szórványdíjak kiosztásakor

Páll Zoltán: Éljük az Úr megtalált beszéde szerint! 2Kronikák 34,18–21.31–32	86
---	----

A címlapon: Templomépítő szórványaink. **Facsád**, Temes megyei, 85 lelkes szórványgyülekezet. A templomot 1998-ban 90 nap alatt építik fel az áldozatkész hívek. Harangját a szekszárdi (Mo.) testvértelepülés ajándékozta. Fényképezte: Vetési László.

A hátlapon: Szemelvények középkori latin nyelvű költészetünkből.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Vasárnapi prédikációk

Máthé-Farkas Zoltán

Székelykövesd

„Megnyisd a vakoknak szemeit...”

Alapige: Lukács 18,35–43

Bibliaalvasás: Ézsaiás 42,1–12; Lukács 18,31–34

Lukács evangéliumában található egy olyan nagy rész, amit a bibliamagyarázók úti elbeszélésnek szoktak nevezni. Nem véletlen, mivel állandóan azt olvassuk ezekben a történetekben, hogy Jézus úton van Jeruzsálembé. Útközben tanít, csodákat tesz, gyógyít. Emberek csatlakoznak hozzá, majd elhagyják, újak jönnek az elmaradók helyébe. Sokan tartoznak a Jézust követő sokaságba. Itt vannak a tanítványok, akik követik a Mestert. Legtöbbször azok vannak, akik valami látványosságra vagy érdekes tanításra kíváncsiak – vajon mit tesz még Jézus, milyen új dolgot fog még mondani? Itt találhatók a farizeusok közül valók is – ők még a tanítványoknál is jobban odafigyelnek Jézusra, mert keresik benne a hibát, keresik ellene a kifogást. És végül, bizonyára olyanok is követik Jézust, akik kimondatlanul is várnak tőle valamit. Eljöttek, mert valami hiányzik az életükből, és érzik, hogy a válasz Jézusnál van. Nem is gondolják, hogy kis idő múlva olyasmiről fog történni, ami megváltoztatja Jézushoz való viszonyulásukat.

1. Vannak olyanok, akik tudják, hogy szükségük van a Messiásra.

Próbáljuk meg elképzelni magunk előtt a jelenetet: elől megy Jézus, mellette a tanítványok, utána pedig az emberek sokasága. Jézus talán éppen tanítványaival beszélgetve tanít, de nem áll meg, hanem halad előre. Mindenki igyekszik közelebb férkőzni hozzá, elkapni egy-két szót a beszédéből, hátrafele továbbadni a hallottakat. Ettől aztán egy állandó mormolás, zaj van a tömegben. A hátulók már csak találgatják, hogy miről is lehet szó.

Egyszer csak egy kiáltás hallatszik valahonnan az út széléről. Jó hangos lehet, mert akik elől mennek, rászólnak a koldusra, hogy hallgasson már el. Hát nem tudja, hogy a názáreti Jézus megy el arra? Nem tudja, hogy ő Istennek embere, aki csodákat tud tenni, aki minden cselekedetével és beszédével úgy tanít, hogy érezni Isten hatalmát? Mit akar itt ez a koldus? Miért zavarja a Mestert? Nem látja, hogy el van foglalva az őt követőkkel?

Az a gond, hogy a nyomorúság mindig sürgető. A bajban nem lehet várni, mert a bajban tenni kell valamit, megoldást kell találni. Vigasztalásra, vagy tényleges segítségre van szükség. A nyomorúságban nem biztos, hogy van időnk gondolkozni az illendőségen. A vakság olyan betegség, ami tönkreteszi az ember életét. Nem véletlenül ül az az ember ott az út porában, és kiáltozik Jézus után. Tudja azt, hogy neki csak egy pillanata van a szabadulásra, éppen csak annyi, amíg Jézus elhalad előtte. Mert ő nem tud utána menni, mint a többiek. Neki itt és most van szüksége Dávid Fiára.

2. A sokaság hite azonban bizonytalan. Valljuk ugyan Krisztust, de lehet, hogy csak a Názáretiben hiszünk.

Ott vagyunk a Jézust követő sokaságban. Ha pedig követjük őt, akkor kívülről nézve gyülekezet vagyunk. Mert kívülről nem látszik az, hogy közöttünk ki a tanítvány, ki a farizeus vagy ki a kételkedő. Mindannyian valljuk a Hiszekegy tételeit – elmondjuk azt, hogy született Szűz Máriától, szenvedett, meghalt, eltemették, feltámadt. De mi

marad ebből a hitvallásból egy halálosan beteg embertársunk ágyánál, vagy éppen a gyászban? Mindannyian éreztük már azt, hogy mennyire nem tudunk mit mondani ilyenkor. Keressük a szavakat, de érezzük, hogy a halállal szemben suta és erőtlen minden emberi beszéd. A feltámadt Krisztusról pedig valahogy nehezünkre esik szólni. Barátunk családi nyomorúságban van, és elmondja, hogy váláson gondolkoznak. Hiszszük azt, hogy Jézus azért halt meg, hogy Isten megbocsásson nekünk, és mi megtanuljunk megbocsátani a másik embernek. Milyen tanácsot próbálunk adni egy ilyen helyzetben?

Azt szoktuk mondani, hogy az élet mindig másképpen van, mint a könyvekben. Ez igaz. De nem jelenti azt, hogy Isten nem ismeri a mi nyomorúságainkat. Mert Jézus Krisztus a betlehemi istálló büzében és sötétségében született e világra – hogy ne legyen olyan szegény ember, aki azt mondhatná, hogy Isten nem tudja, milyen a szegénység. Mert Jézus a kereszten imádkozott azért, hogy Isten bocsásson meg az ő ellenségeinek – hogy ne találjunk olyan bűnt, amire azt mondhatnánk, hogy azt nem lehet megbocsátani. Jézus meghalt, és eltemették – hogy azt se mondhassuk: Isten nem ismeri a halál borzalmát. Sőt, ő fel is támadt, hogy megszabadítson a haláltól.

Ha olyan vigasztalást nyújtunk, olyan tanácsot adunk, amiből kifelejtjük Isten akaratát, akkor mondhatjuk ugyan, hogy Krisztust követjük, de tulajdonképpen csak a Názáretből jött nagy tanítót látjuk benne, nem pedig Isten Fiát.

3. Jézus segít a sokaságnak, hogy az találkozzék vele.

Azok, akik elől mennek, akik bizonyára közel vannak hozzá, hallották Jézus tanításait az irgalomról és könyörületről – el akarják hallgattatni a vakot. Jézus pedig nem tesz semmit ez ellen. Hagyja, hogy azok beszéljenek, amit akarnak, nem veszi védelmébe a meghallgatásért kiálló szerencsétlen embert. Mert a vaknak rá kell jönnie, hogy valóban fontos-e neki Jézussal találkozni, vagy sem. Mert ha elhallgat, ha azt mondja, hogy ő csalódott Istenben, ő többet nem imádkozik, mert Isten úgysem hallgatja meg – akkor ez azt jelenti, hogy csak véletlenül jött a szájára a Dávid Fia megnevezés, csak múló pillanat hatása alatt nevezte így Jézust.

De ő tovább kiált. És ugyanazt mondja: „Dávid Fia, könyörülj rajtam.” Jézus pedig éppen ezt akarhatja itt: bosszankodó követői, akik eddig nem akarták észrevenni ezt az embert – hallják csak meg, hogy ez a vak koldus kinek nevezi Mesterüket. A Dávid Fiának, az Izráelnek megígért Messiásnak, akinek feladata Istenhez visszatéríteni a népet, hirdetni a szabadulást, és azt, hogy elközéltett Istennek országa. Erről tesz bizonyosságot Péter, amikor Isten Krisztusának nevezi Jézust, akit Nagypénteken ezért ítélnék majd halálra. A Jézusra váró szenvedésekről és feltámadásáról már korábban hallottak a tanítványok, hiszen maga Jézus beszélt nekik erről – ők azonban nem értették a szavait.

Jézus segít a sokaságnak és benne tanítványainak is: vegyék észre, mit kiabál a koldus, vegyék észre, hogy ők nemcsak az ember názáreti Jézust követik, hanem Krisztust, az élő Istennek Fiát.

4. Jézus gyógyítással pecsételi meg a koldus hitét.

Jézus magához hívja a vak koldust. Elképzélhetjük a sokaságban lévők kényszerezett mosolyát. Eddig haragudtak a vakra, most pedig Jézushoz kell őt tessékelniük. Jézus pedig megengedi a vaknak, hogy mondja el a baját. A koldus ismét bizonyosságot tesz – Úrnak nevezi Jézust. Mielőtt lenne gyógyulás, mielőtt látta volna Jézus erejét és hatalmát, ő már hiszi, tudja: a Messiás az, aki segít rajta. Ő nem a csodadoktort látja benne. Ő nem azért hisz, mert csodát látott. Ő nem a szenzációért akarja Jézust követni.

A szenzáció nem szül hitet. Mennyi csodát tett Jézus, és a nagypénteki tömeg mégis „feszítsd meg”-et kiált. Mert a csodahajhász hitnek nem Isten, nem Krisztus kell, hanem a gyógyulás. Mert sokaknak nem Isten kell, hanem csak az ajándékai. Ha pedig nincs ajándék, vagy az nem olyan, ahogy az ember elvárja, akkor el lehet halasztani az imádkozást, bibliaolvasást, templomba járást.

Isten ajándékait csak a hívő ember látja. Mert ő előbb Istenre figyel – előbb Istennel akar találkozni, utána mondja el, hogy mire lenne szüksége. Egy néni egyszer azt mondta a sebészetnek, hogy tizenhárom műtét után nem számolta már a többit. De tudja, hogy minden úgy lesz, ahogyan Isten akarja. Az operáció előtt mondta ezt a hozzá látogató lelkipásztornak. Ő, az ágyban fekvő beteg tett bizonyosságot Isten hatalmáról. Jézus ezt a hitet igazolja akkor, amikor meggyógyítja a koldust.

5. A koldus dicsőíti Istent – a sokaság is dicséri Istent, mert találkozott Krisztussal.

Pál azt írja egyik levelében, hogy a gyülekezet tagjai egymás hite által épülnek. Ez történik a jerikói úton is. Hiszünk valamit Jézusról, lehet, hogy Isten nagy emberének tekintjük őt. De néha nagyon nem értjük, hogy kicsoda ez a Jézus. Ez az értetlenség pedig odavezet, hogy a másik embernek nem az igazi Krisztust mutatjuk meg, hanem csak azt, akit mi képzelünk el magunknak. De Jézus kegyelmes – utunkba rendel ilyen boldog meggyógyultakat, akik hálát adnak Isten segítségéért. Nemcsak ők vannak, hanem azok a bácsik, nénik, azok az emberek, akik nagyon egyszerű szavakkal mondják el, hogy megsegített engem Isten, erőt adott nekem Isten, megáldott engem Isten.

Lehet, hogy halk a szavuk, mert ebben a világban hamarabb meghalljuk a telefoncégek, autómárkák bizonyágtevőit, akik nem félnek hangosan kiabálni arról, amit hisznek. De hát – Jézus nem kiáltoz, szavát nem hallatja az utcán. A pislogó mécses nem oltja ki, a megrepedt nádat nem törli el, hanem mindannyiunkat el akar vezetni oda, hogy vele találkozzunk. Teszi ezt úgy is, hogy az embertárs bizonyágtételével nyitja meg a szemünket a látásra, és szánkat Isten dicséretére.

Krisztust valljuk, de sokszor csak a názareti Jézusban hiszünk – életünkben oly sokszor hiányzik az Isten akaratára figyelő cselekedet, szó és tanács. Pedig azt gondoljuk, hogy mi közelebb vagyunk Jézushoz. Lehet, hogy ezért is várnak tőlünk igazi útmutatást – de erről a feladatunkról állandóan el szoktunk feledkezni. Tanácsaink, szavaink ugyanolyan erőtlenek, mint azokéi, akik nem követik Jézust. Jézus Krisztus azonban kegyelmes. Ő gondoskodik arról is, aki az út porából kiált hozzá, de rólunk is, akik pedig megérdemelnénk a haragot. Jézus segít abban, hogy kitisztuljon a szemünk, és újra jól lássuk őt. Segít abban, hogy igaz bizonyágtévői legyünk. Segít abban, hogy egymás hite által épülve dicsőítsük Istent. Ámen.

Miért jött Jézus?

Alapige: Lukács 9,51–56
Bibliavetítés: 2Királyok 1,9–12

I.

Jézus lényéhez, természetéhez és isteni küldetéséhez hozzátartozott az állandó utazás, barangolás. A felolvasott ige szerint Jeruzsálembé készül menni. Valószínűleg útközben elfáradhatott tanítványaival együtt, mert egy samaritánus faluban le szeretett volna telepedni, hogy ott megszálljon éjszakára.

Ő nem tör be erőszakkal, agresszíven senkinek az életébe, közösségébe, hanem előzetesen követeket küld ki, hogy azok készítsenek szállást számára. Egykoron a próféták, Keresztelő János, a tizenkét apostol és Pál apostol voltak az ő hűséges követői, előfutárai.

Míndez nem jelenti azt, hogy a jelenben elfogyatkoztak, megritkultak a követek. Jézusnak ma is vannak követői, engedelmes szolgálói. Követői lehetnek a lelkipásztorok mellett a bizonyágtevők, a rendszeresen imádkozók, a hitüket megvallók, a nyomorultakat támogatók és a bűnük elkövetése ellen tiltakozók. Ugyanakkor követe lehet mindig egy-egy jó szó, egy meleg kézfogás, egy kedves mosoly és az állandó figyelmisség.

II.

A kiküldött követek nem jártak sikerrel. A samaritánus falu lakói nem akarnak szállást adni számára, illetve be se akarják fogadni őket fanatikus közösségükbe. Ilyen helyzetben az embereket a legtöbbször előnti a düh, megszállja a bosszú gondolata. Hasonló történt a követekkel is. Megbotránkozásukban és sértődöttségükben emésztő tűzért szeretnének imádkozni, csak hogy a szállást visszautasítók elnyerjék méltó büntetésüket. Igazukat, meggyőződésüket védelmezve emlékeztetik Jézust egy ószövetségi történetre, mely szerint Illés próféta mennyei tüzet kért ellenségeire, akik őt vakmerően üldözték (2Királyok 1,9–12).

Krisztus nem fogadja el a követek mércéjét. Tüstént szembefordul velük, hogy szilajul megdorgálhassa őket: „Nem tudjátok minémű lélek van ti bennetek...” Eme zord, szigorú beszéd szerint a tanítványok nincsenek tisztában önmagukkal. Nem látnak bele szívéük páncéllal borított rétegeibe. Keblük érzés-indulat rezgéseiben gyakran elmosódnak a legtisztább visszhangok is. Ilyesmi velünk is megtörténhet. Mi sem ismerjük önmagunkat és másokat sem. Nem láthatunk bele szüleink, házasársunk, gyermekeink és kisunokáink lelkébe sem. Mennyire igaza van a költőnek, mikor ezt írja:

„Vagyok mint minden ember: fenség,
Észak fok, titok, idegenség,
Lidérce, messze fény
Lidérce, messze fény.”

(Ady Endre: *Szeretném, ha szeretnék*)

III.

Jézus végül beszámol tanítványainak „szent küldetése” lényegéről. Először is nem azért jött, hogy „az emberek lelkét elveszítse” Sokan azt gondolják ma is, hogy Krisztus kegyetlen Úr, aki azért jött a teremtett világba, hogy leszámoljon ellenségeivel s mindazokkal a bűnösökkel, akik engedetlenségben élnek. Különösképpen az elfajzott szektákra jellemző, hogy állandó rettegésben, ijedelemben tartják híveiket, sorozatos világvéget, rettenetes ítéletet és szörnyű pusztulást hirdetnek.

Jézus végeredményben nem akarja az emberek lelkét elveszíteni, megbénítani, és senkit sem akar „kőszívűvé” tenni. Ő voltaképpen azért jött, „hogy az emberek lelkét megtartsa” Megtartás, megváltás a munkája, ahogy szent neve is mutatja, ábrázolja. „Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett.” (Lk 19,10) Legyünk hálásak, hogy Isten Fia minket megtartani jött, hogy a maga képére formáljon minket.

De hát micsoda a megtartás értelme és értéke? Egy jelentéktelen, szicíliai faluban történt. Egy asszony, mivelhogy halász férje sokáig távol maradt a családi fészektől, szerelmes lett, s a nemiség fertőjébe esett. Abban a faluban egy ősi törvény volt érvényben. Az ilyen asszonyokat halállal büntették, még hozzá kegyetlen halállal. Egy szikláról a tengerbe dobták. Közben a főszarvazott férj hazakerült, de nem esett pánikba. Botrány helyett, szeretettől indítatva az éj leple alatt leereszkedett a mélybe s egy széles hálót húzott ki a tenger vize fölé, azon a helyen, ahol másnap reggel a feleségét le akarták dobni.

Lám-lám ez a szeretet, ez a megbocsátás jelenti a megtartás értelmét és értékét. Tulajdonképpen Krisztus is ezt cselekedte. Eljövételét azzal koronázta meg, hogy leszállt értünk a bűn s a halál mélységeibe, hogy irgalmasságának hálójával kifogjon bennünket, szegény, elvetemült, bűnbe zuhanó embereket.

Míndezt nem némulhat el ajkunk, adventkor, karácsonykor és mindenkor magasztaljuk Őt az ének szavaival:

„Te vagy napvilágom, te vagy énekem,
Téged várlak, Jézus, kínos éjeken,
Oszlasd el a homályt, úzd el a bánatot,
Ragyogjon fel rajtam szép fényes napod.”

Ámen.

Pásztori Jenő
ny. lelkipásztor
Sepsiszentgyörgy

Keresztyén önvizsgálat

Alapige: 2Korinthus 13,5

Bibliaviasítás: 2Korinthus 13,1–10

Figyelemre méltó az az evangéliumi tanítás, amely alapigénkben elhangzik. Emberi természetünk gyarlóságai közé tartozik, hogy ami a legközelebb van hozzánk, azt ismerjük legkevésbé. Így vagyunk önmagunkkal is! Szókratész (Kr. e. 430?–469), a nagy görög bölcs egyik legismertebb mondása: „Előbb ismerd meg önmagad, s azután másokat!” Az önismeretre mindenkinek szüksége van. Ezért nem hiába ajánlja Pál apostol a korinthusiaknak is az őszinte önvizsgálatot.

Az önismerethez könnyen hozzájuthatunk. Hisz lehetetlennek találom, hogy lenne olyan valaki közöttünk, aki este lefekvés előtt át ne gondolná egész napi munkáját, mit

cselekedett, milyen szándékkal, milyen hűséggel s milyen lélekkel forgolódott. Vagy másnap reggel ne azon gondolkozna, mit szándékszik cselekedni? Kevés bölcsességet tanúsít, aki magát meg nem vizsgálja. Az okos gazda, mielőtt a mezőre indulna, jól átnézi, megvizsgálja gazdasági felszereléseit. Vagy az iparos tüzetesen ellenőrzi a munkájához szükséges szerszámait. De így kell tennie a jó és bölcs keresztyénnek is lelkére nézve. Krisztus így szólít meg minket: „Vigyázzatok és imádkozzatok!” Pál: „Magatok próbáljátok meg, ha a hitben vagytok-e?”

Atyámfiaink, hadd lássuk meg ezt a keresztyén önvizsgálatot az Ige fényében, azaz, először: Ki vizsgáljon, ki próbáljon meg minket? Másodsor: Mit vizsgáljunk meg önmagunkban?

Első kérdésünk, hogy ki próbáljon meg minket? A válasz a Bibliából így hangzik: önmagunk! Sokan szeretnek másokat megpróbálni. Ma már minden pályán próbámként kívánnak és csak azután alkalmazzák az embert. Utánaérdeklődnek, hogy a pályázó megbízható, jóra való, becsületes, szorgalmas, kellő szakmai ismerettel rendelkezik-e. Erre szükség is van, mert enélkül nincs munkafegyelem, nincs rend és felelősséggel teljes öntudat. Embertársainkat megítélni, megvizsgálni könnyű, de önmagunk szívébe nézni nehéz feladat. Ennek magyarázata abban rejlik, hogy az ember önmagával szemben enyhe, elnéző, kegyelmes bíró szokott lenni. Így van ez a legkiválóbbak között is. Gondoljunk Dávid királyra is. Mindaddig nem ismerte be halálos büntetését, amíg a próféta szemébe nem mondta bűnös cselekedetét. Sajnos, mindnyájan ebben a hibában szenvedünk. De egyet megállapíthatunk, mégpedig azt, hogy más nem ítélt meg bennünket úgy, mint saját lelkiismeretünk. Felebarátaink csak a külsőt látják és csak erről mondanak ítéletet. Szívünket, lelkünket nem láthatják, azt csak mi ismerjük meg az Úr Jézus Krisztusban. Ezt tárja fel előttünk a Szentírás is. Előkelő farizeus vendégül hívta Jézust. Némelyek azt gondolták, hogy ezt Jézus iránti tiszteletből, szeretetből cselekszi. Csak a farizeus tudta, hogy sötét gondolattal látta asztalánál az Urat. Absolon is vendégségbe hívta a testvéreit. Édesapjuk, Dávid és az asztaltársaság is azt hitte, hogy Absolon testvéri jóindulatból hívta meg őket. Egyedül Absolon tudta, hogy testvérét meg akarja ölni ezen a lakomán.

A történelem is tele van hasonló elképesztő eseményekkel. Az egyháztörténet is sok álszent, hamis, képmutató személyiség tárháza. Ezért van az testvéreim, hogy mi magunk tudjuk megítélni leginkább a cselekedetünk, a hitünk helyes irányát. Erre utal az eredeti görög szöveg is, amikor a próbára tenni igét felszólító módban használja (dokimadzo-imperativus).

Igehirdetésünk másik kérdése: mit vizsgáljunk meg önmagunkban? Pál így válaszol: „hogy hitben vagytok-e?” Ez a legfontosabb a mi számunkra. Ha valaki azzal dicsekszik, hogy ő Krisztus-követő, Krisztus hitében él, de életvitele nem igazolja ezt, az igazán keresztyénnek tekinthető-e? Jakab apostol azt írja, hogy „a hit cselekedetek nélkül halott!”

Máshol az Ige így int: a te cselekedeteidből mutasd meg hitedet. Ez azt jelenti, hogy ha nem úgy cselekszünk, ahogy Krisztus tőlünk megkívánja, nem vagyunk az övéi. Itt is igaz a felszólítás, hogy tegyük próbára önmagunkat. Lehetetlennek találom, hogy életünkben egyszer s másszor ne találkoztunk volna szegény, nyomorult, szerencsétlen útszéli koldulóval, aki egy darab kenyérért, ruhadarabért vagy néhány fillérért ne esengett volna előttünk. Vajon megszántuk-e? Adtunk-e kenyeret, felruháztuk-e? Bizony sokszor rájuk sem tekintünk, sőt magunkban vagy mások előtt gúnyt űzünk szegénységükből. Pedig erre vonatkozik Ézs 58,10 versének üzenete: „Ha odaadod utolsó falatodat az éhezőnek és az elepedt lelkűt megeléged: feltámad a setétségben világosságod és homályosságod olyan lesz mint a dél.” (Róm 7,14–25; 2Kor 8,6–15)

Bizony, nem járunk Krisztus hitében. Fájdalom, hogy hiába tartjuk magunkat Krisztus-követőknek. Ha valóban keresztyének lennénk, könyörülnénk, segítenénk felebarátainkon. Itt most gondoljunk az Úr Jézus megkapóan szép példázatára, mikor lelkünket az irgalmas samaritánus könyörülő szeretetére irányítja. Kedves Testvéreim! Vajon a mi sorainkban történik-e ilyen? Bizony igen! De csak evangéliumi hitben és szeretetben. Ez a névleg keresztyéknél teljesen ismeretlen fogalom!

A ma embere milyen kapcsolatban él Krisztus hitével, lelkületével, erejével – tehetnénk fel a kérdést. A felelet egyszerű: a modern világ megszakította kapcsolatát Istennel. Gondoljunk arra, hogy az Európai Unió Alkotmányában szó sincs Krisztusról, keresztyén hitről és evangéliumról! Mit mondunk hát most ezekre? A Bibliában az utolsó ítéletről szóló tanításban halljuk majd az ember Fiának szavait: „Nem ismerlek titeket! Távozzatok tőlem ti átkozottak az örök tűzre...” (Mt 25)

Ma, ha az Úr hangját halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket. Szelíd és aláztos szavai mindenkihez szólnak. Ha bennünk nincs könyörület, ha hidegen nézzük felebarátaink küzdelmeit, nem élünk hitben, Jézus Krisztusban csak névleges keresztyének vagyunk. Mi teszi az embert keresztyénné? Semmiképpen nem az, hogy ékszerként keresztet visel a nyakán, vagy keresztyén szimbólumokkal ékesíti fel magát és környezetét, vagy hogy nagy tömegek előtt azzal kérkedik, hogy szülei és keresztszülei valamikor őt is valamelyik templomban keresztvíz alá tartották. Keresztyén valójában csak az lehet, aki hisz Jézusban, az Ő evangéliumában és követi Őt. Megváltónk ezt a kérdést szögezi nekünk: „Hát ti kinek mondotok engem?” – Erre a felelet csak Péter apostol válasza lehet: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Élő Istennek csak élő hitben élő gyermekei vannak.

Ha én keresztyén létemre nem hiszek Őbenne, az evangélium tanítását nem követem, templomba soha nem megyek, úrvacsorával nem élek, nem vagyok az Úr hitben élő tanítványa. Az Úr így szól: „Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Jn 13,35) Ez a szeretetközösség az Úr Anyaszentegyházában jöhet létre, ahol testvéreink élnek. A hit, szeretet, könyörület itt bontakozhat ki nyilvánvalóan. Istennél a vallási hovatartozás nem számít. Mit ér, ha csak valamelyik felekezetnek nyilvántartásban szerepelünk. Ez még nem tanítványság. Krisztus nem a külsőségekre tekint. Nem azt nézi, hogy állva, ülve, illetve térdelve imádkoznak gyermekei, hanem azt keresi, hogy hiszel-e Benne, követed-e Őt.

Ezért ajánlja az igében Pál apostol, hogy ismerjük meg magunkat, hogy Jézus Krisztus bennünk van-e? A Biblia eredeti nyelve még nyomatékosabban mondja, hogy önmagunkat alaposan meg kell ismernünk. Igen, mert egyedül az Ő kegyelme, szent vére, megváltó ereje hit által üdvözít és tisztít meg minket minden bűntől!

Egy jeles igehirdető, Wesley János, metodista lelkipásztor álmában a pokol kapui előtt állott. Bezörgetett, azt kérdezte: Kik vannak odabent? Vannak-e itt katolikusok? Igen, sokan – hangzott a felelet. Hát reformátusok – vannak, igen sokan. És evangélikusok? – Igen, sokan. Bánatosan hagyta el a sötét helyet, és felment a mennyországba. Ott is ezeket a kérdéseket teszi fel, de azt a feleletet kapja, hogy itt nincsenek sem katolikusok, sem reformátusok, sem evangélikusok, sem más felekezethez tartozók. Mi nem ismerünk ilyen elnevezéseket! Itt csak Krisztus nevét ismerjük. Mi valamennyien keresztyének vagyunk. És ez megszámlálhatatlan nagy sokaság, minden népből és nyelvből!

Testvéreim, azért hát vizsgáljuk meg magunkat, hogy a hitben vagyunk-e. Krisztust igazán éljük-e, követjük-e, szeretjük-e? „Mert nem minden, aki ezt mondja: Uram, Uram; megyen be az Isten országába, hanem, aki cselekszi az én mennyei Atyám Akaratát!” (Mt 7,21) Ámen.

Prédikációk böjtfő ünnepére

Hegyi Sándor
Székelyudvarhely

Kérés változásra – böjtben

Alapige: Róma 12,1–2
Bibliailvasás: Jeremiás 23,1–7

Pál apostol a római keresztyén atyafiakat életszabályokra, keresztyén életszabályokra tanítja. Sőt, kéri az atyafiakat, hogy változtassák meg életüket – éljenek áldozatos életet, Isten akarata szerinti keresztyén életet.

A mai egyházi életünkben is – ilyen a böjti időszak – gyakran szükség van, hogy figyelmeztessük, felkérjük, felszólítsuk az atyafiakat, egymást, testvéreinket, hogy önvizsgálatot tartsanak. Ne a világhoz szabjuk magunkat (viselkedésünket, magatartásunkat), hanem Isten akaratához és közben próbáljunk áldozatos életet élni.

Kérésében az apostol a római atyafiakat először figyelmezteti Isten irgalmára és hivatkozik Isten szeretetére. Istentiszteleteinken, igehirdetéseinkben mi is megszólítjuk, kérjük és figyelmeztetjük az atyánkfiait. Gyakran így szólítjuk meg a gyülekezetet: „Kedves atyámfiai!”, „Kedves testvéreim!”

Ezen a böjti vasárnapon is ez történik. Az igénk alapján – Kedves Testvéreim! – „kérlek... szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul.” A keresztyén élet áldozatos élet. Igazán nincs élet áldozat nélkül. Ez egyik formája az istentiszteletnek, de egy életforma is lehet! Életünk mindenkor Istennek szentelt áldozat, hálaáldozat. A 2009-es év Kálvin-év a református egyházban – ezért a nagy reformátor jelmondatát idézem: „Szívemet élő hálaáldozatul tenéked szentelem Istenem!” Ne csak szájjal valljuk ezt, hanem egész életünkkel dicsérjük és tiszteljük Istent. Életünk minden megnyilvánulásával, cselekedeteinkkel és gondolatainkkal próbáljuk kifejezni, hogy tiszteljük Istent! Okos istentisztelet – odaáldozni életünket! Odaaszánni, odaadni, Isten kezébe tenni életünket. Mindnyájan féltjük életünket. Próbálunk vigyázni rá. Vesszük-e észre azonban, hogy mennyi élet kallódott el? Hányan elbizakodottan vallották – én tudom, mit kezdjek az életemmel, önmagammal –, s közben elparazolták életerejüket, önmagukat az érdekek között, s végül semmivé váltak.

E kérés után böjti kérdésünk legyen:

a) Kinek a szolgálatában áll az életünk!? Mit akarunk kezdeni az életünkkel? Kinek szánjuk oda magunkat? Sokféle igény és többféle ajánlat van. A mindennapi élet apróságai: vágyak, örömök, szenvedélyek lefoglalják a testedet-lelkeket, szívedet, erődet, idődet. Hány kiábrándult élet mondja, kérdezi, hangoztatja: hát élet – ez az élet?! Nem jó ez a mai életforma! Próbáljunk meg másként gondolkodni, cselekedni.

„Szánjátok oda a ti testeiteket – Istennek, áldozatul.” Jézus kezébe, véres kezébe. Megtartó, megváltó kezébe. Boldog hittel énekeljük: Itt van szívem, neked adom Uram! A bűnös, de hívó szívem!

b) Határozott parancsként, tiltásként hangzik – „Ne szabjátok magatokat a világhoz.” Miért? Mert megromlott a világ, a bűn hatalma megromtotta, a gonoszság megsokasodott. Mérjük fel helyzetünket. Csak ideiglenesen tartózkodunk e világban, mégis sokszor Anyaszentegyházunkban, gyülekezetünkben, de életünkkel is a világ felé vagy a világ után igazodtunk és igazodunk.

Változásra van szükségünk! „Változzatok el!” Jobban cseng, ha inkább így hangzik: „Változzatok meg!” Sokan elváltak, kevesen vannak, akik megváltak. Ne marad-

jatok úgy, ahogy vagytok! Változzatok meg! Vége a farsangnak, karneváloknak, álarcos multságoknak. Világunkban sok az álarcosbál. Meddig takarjuk, takargatjuk bűneinket, nyomorúságunkat? Szükséges, hogy a régiből más legyen, új legyen. Szükséges, hogy az elme, a gondolkodás megújuljon, megváltozzon, más legyen. Új élet legyen. Hitvallásunk szerint – a régít levetkőzni és az újat felöltözni. Akarunk-e igazi változást – társadalmunkban, egyházunk életében, családjunkban, vagy akár egyen-egyenként a saját életünkben? Akarunk-e megújulást a világban, a társadalomban, családjunkban, a gyülekezetünkben? Ha akarunk változást és megújulást, igénk szerint vizsgáljuk meg „mi Istennek jó, kedves és tökéletes akarata”. Makkai Sándor püspök *Magunk revíziója* című könyve szerint magunkat meg kell vizsgálnunk, tehát tartsunk önvizsgálatot. Ha minden nap elhangzik ajkunkról az Úr imádsága: „legyen meg a Te akaratom”, akkor ha hittel mondjuk – tudjuk – ez a jó akarat Istené. A Római levél 12. része felsorolja Isten akaratának különböző megnyilvánulásait a hívek cselekedeteiben:

- hitben egymáshoz tartozás;
- szeretet őszintesége;
- reménységben való örvendezés = békesség;
- gonosztól való iszonyodás;
- a gonoszt pedig jóval győzd meg stb.;

Jézus Krisztus főpapi imája mindnyájunkért szól (Jn 17,15): „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.”

Igehallgatás és imádkozás, megvizsgálás, önvizsgálat: mi a méltó, mi a méltatlan az ember számára? Mit akarsz, Istenem? Mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata? Ebben erősödünk, ebben növekedünk. Gondolkodjunk arra – mi kedves Isten előtt. Bizonyosak legyünk, bizonyos légy, kedves testvérem: Isten gyermeke vagyok, kedves az életem, a megváltott és megváltozott, megújult életem. Maradjak kedves gyermeke az Atyának és keressem jó, kedves és tökéletes akaratát minden időben! Ez legyen az én igazi bűjtöm! Ez legyen az én igaz istentiszteletem! Ámen.

Surányiné Réti Katalin

Szabadka

A bűjt sokszínűsége

Alapige: Máté 9,14–15

Bibliolvasás: Jónás 3,1–10

A mai vasárnap bűjtő vasárnapja, ami azt jelenti, hogy közeledik Nagypéntek, Jézus nagy szenvedésének az emlékünnepe, és közeledik húsvét, a Feltámadás ünnepe, és olyan jó volna lélekben felkészülni mindkettőre. Ezt a lelki felkészülést segíti a Húsvétot megelőző 6 hetes bűjtő időszak. Sokan azt gondolják, hogy nekünk, reformátusoknak nem kell bűjtölnünk, ami nagy tévedés, félreértés. Inkább arról van szó, hogy nálunk nincs egyháziilag annyira aprólékosan szabályozva, hogy pontosan **mit** szabad és mit nem szabad enni vagy inni, vagy hogy **mikor** szabad húst vagy zsíros ételeket enni, és mikor nem. A bűjt ugyanis a Szentírás tanítása szerint sokkal többet foglal magában, mint azt, hogy például pénteken nem eszünk disznóhúst, hanem halat. Bűjtölni nagyon sokféleképpen lehet és Isten ebben is nagy szabadságot ad nekünk, hisz meglehet, sőt szinte egészen biztos, hogy nekem mást kell kibűjtölnöm, másról kell lemondanom, mint a szomszédomnak, hisz különbözőek vagyunk. Ami viszont mindegyik bűjtformában közös, az az, hogy lemondással jár, ami bizony sokszor nem könnyű, mert annyira nem szeretünk lemondani dolgokról. De kérhetjük Istent, hogy segítsen ebben nekünk,

adjon hozzá erőt és meg fogjuk tapasztalni, hogy Ő meg is adja és így már nem lesz olyan nagy áldozat az egész, nem lesz kínlás a bűnt, sőt meg fogjuk tapasztalni, hogy miközben lemondunk valamiről, rengeteget kapunk cserébe. Olyasmit, ami sokkal másabb, sokkal értékesebb, mint amiről lemondunk. S hogy ez mit jelent pontosan a gyakorlatban, a mindennapi életünkben, gyertek és vizsgáljuk meg együtt, hogy milyen sokszínű is lehet a bűnt!

Jézus a felolvasott igében azt mondja az Ő számon kérő farizeusoknak, hogy tanítványai most azért nem bűntölnék, mert velük van a Völegény, azaz Ő maga Jézus, de eljön majd az idő, amikor Ő nem lesz velük és akkor majd bűntölni fognak. De mit jelent ez a kijelentés a mi életünkre lefordítva? Vajon nem érezzük-e néha mi is úgy, hogy nincs velünk a Völegény, hogy az utóbbi időben valahogy eltávolodtunk Istentől, valahogy elvesztettük Őt, valahogy kiüresedett a lelkünk? Bizony én már éreztem magam így, nem is egyszer. És mindez nem azért van, mert Isten hagyott el bennünket, bár mi sokszor ezt gondoljuk, hanem azért, mert mi nem ápolunk vele rendszeresen a kapcsolatot. Ilyenkor jön el a bűnt ideje. Valaki azt tanácsolja: *Tarts tévé- vagy számítógépbűntöt! Ma ne kapcsold be! Olyan sok hanggal és zajjal töltjük meg az életünket, hogy ama halk és szelíd hangot, ami Jézus hangja, nem tudjuk meghallani.* Mennyire így van ez, ha őszintén belegondolunk: rohanunk, egy csomó zajjal van tele az életünk. Nincs időnk egy kis csendességre, imára, mert állandóan mással foglaljuk el magunkat és a végén csodálkozunk, hogy miért is távolodtunk el Istentől, miért is vagyunk annyira leverték és rosszkedvűek, ami bizony nem csak tavaszi fáradtság. Ilyenkor jön el annak az ideje, hogy ne csak multivitaminokat szedjünk, hanem bűntöljünk is, úgy, hogy lemondunk valamiről, talán épp egy tévéműsorról, egy sorozatról vagy más kedvtelésünkről, hogy legyen időnk Istennel is ápolni a kapcsolatunkat.

A másik történet, amit felolvastunk, a ninivei emberek története. Amikor rádöbbenek, hogy bűnös és erőszakos életükkel mennyire magukra haragították Istent és Istennél betelt a pohár, nem tűr többet, akkor bűnbánatot tartottak és ennek része volt a bűnt is. Nem lakmároztak, vigadoztak, mint eddig, nemcsak a testükre gondoltak, hanem a lelkükre is. Levetették egy időre díszes ruháikat, dobozba tették ékszereiket, lemosták arcukról a sminket, jelképesen zsákruhába öltöztek, hamut szórtak a fejükre – még a király is –, mert rájöttek, hogy Isten kezében van az életük és mindent itt hagynak, ha majd eljön a halál pillanata, mert porból, hamuból vétettünk és visszatérünk a porba. És ha csak a testükre gondolunk, ha csak a külsőségekre adunk, akkor mi lesz a lelkükkel? A bűnt időszak jó alkalom, hogy ezt mi is átgondoljuk, hisz a Sátán ma is nagy erővel szeretné elhitetni, hogy az élet csupán erről szól. Fogyassz korlátlanul, föltétlenül vedd meg a legutoljára reklámozott terméket, akkor is, ha már van egy belőle otthon a régebbi kiadásból, hisz megérdemled, jár neked. De hova vezet mindez? Oda, hogy beletorzulunk a külsőségekbe, és lehet, hogy azt a fiatalembert, akinek nincsenek márkás cuccai vagy a legmodernebb mobilja, kinézik a társaságból, hogy már nem is menő fiatal, mintha egy ember értéke csupán a mobiljától vagy az autójától függne. És oda is vezet, hogy kapzsiakká válunk, mert miközben a világ egyik felén dúskálnak, vagy megtörténik, hogy néha még mi is a maradék kenyéret a kukába dobjuk, addig Afrikában perceként több ezren halnak éhen. És oda is vezet, hogy tönkretesszük saját fészünkünket, ahová Isten helyezte, a körülöttünk lévő gyönyörű természetet, mert olyan és annyi terméket állít elő a rengeteg füstölő gyár, ami nélkül meg tudnánk élni. És mit tehet a hívő ember? Azt, hogy bűntöljünk, olyan módon, hogy néha lemondunk dolgokról, amikre nincs föltétlenül szükségünk, azt, hogy mértékletesen élünk. Egy régi bölcsről jegyezték fel, hogy kiment a piacra és amikor szétnézett, akkor azt mondta: *Mennyi minden van itt, amire nekem semmi szükségem nincs!*

Nagy példa számomra ezen a téren például a hollandiai hívők, akikkel nekünk is kapcsolatunk van. Amikor náluk jártunk, akkor azt tapasztaltuk, hogy bizony nem sokat adnak a külsőségekre: szerényen öltöznek, alig látni rajtuk ékszert, inkább utaznak és ezáltal a kapcsolatokat ápolják, és bizony sokat jótékonykodnak, másoknak is juttatnak javaikból. Így épült fel pár száz erdélyi templom, imaház; vallásos könyveket, Bibliát, értékes hittananyagot fordítanak magyarra és juttatnak el hozzánk. Mert a böjtnek valójában így van értelme. Lemondok valamiről, hogy másnak is jusson. *Adakozz!* – tanácsolta valaki. *Mondj le édességről, cigarettáról vagy valami olyasmiről, amit szeretsz, az árát add valakinek, aki rászorul.* Bizony így is böjtölhetünk, sőt, a böjt valójában akkor teljes, ha adakozással van egybekötve és nem öncélú sanyargatás.

De nemcsak ételről vagy némi pénzről mondhatunk le, hogy jusson valamelyik rászorulóknak, hanem időnk egy részét is felajánlhatjuk valakinek, ami manapság szintén nagyon értékes. Egy újabb böjti tanács ezért így hangzik: *Szakíts időt a játékra! Az öröm Isten országának jellemző vonása. Szakíts időt arra, hogy gyermekeiddel, unokáiddal, keresztgyermekeiddel társasjátékokat játsszál, énekelj vagy mesélj nekik, vagy: Küldj üdvözetet! Írj levelet vagy hívj fel valakit, aki magányos.* Bizonyára mindannyian sejtjük, hogy bizony nem csak idegen rászorulókat, de saját családunk, társunk, gyermekeink és rokoni körünk is több figyelmet és törődést igényelnének. A következő kis történet jól szemlélteti, hogy pontosan miről van szó.

„A szülők, munkából hazafele rohanva, beesnek a játékboltba. Egymás szavába vágva kéri az eladó tanácsát:

- Tudja, egész nap dolgozunk.
- A gyermeknek születésnapja lesz... és valami értelmes játékot keresünk neki...
- Aminek örül... és amivel sokáig elvan.
- Olyasmire gondoltunk, ami... Elfelejteti vele az egyedülletet napközben...

A megértő eladó rájuk mosolygott:

- Nagyon sajnálom, de boltunkban szülőket sajnos nem árusítunk...

Bizony, így is lehet böjtölni, hogy megajándékozzuk szereteteinket, nem be nem tartott ígéretekkkel, nem különböző tárgyakkal, hanem a legértékesebbel: önmagunkkal, időnkkel, egy józú, őszinte beszélgetéssel, több együttléttel és közös élménnyel. Olyan böjt lenne ez, amit Isten bizonyára kedvel és boldoggá teszi szereteteidet is.

És végül még egy böjtformára szeretnék kitérni a sok-sok közül. A szavak böjtje, hisz a szív teljességéből szól a száj, mondja Szentírás. Szavaink elárulják mi van mélyen a szívünkben. Ezért a következő három böjti tanács így hangzik:

1. *Pletyka-böjt. Szívesen feketítjük be a másikat, hogy mi különbnek mutatkozzunk. Ma gyakorold magad abban, hogy nem figyelsz oda a pletykákra és nem is adsz tovább ilyeneket!*

2. *Kritika-böjt. Ma a kritizálás kísértésében tanulj megállni. Családtagjaid bírálása helyett légy kedves velük vagy egyszerűen maradj csendben. Korholás helyett dicsérd gyermekeidet, ismerd el bennük a jót!*

3. *Önbecsmérlés böjtje. Gyakran önmagunknak vagyunk legnagyobb ellenségei. Olyan szigorúan bíráljuk magunkat, hogy attól nem tudunk lélekben növekedni. Ma tudatosítsd magadban, hogy Isten szeretett gyermeke vagy.*

És ez valóban így van. Szeret Isten. Engem és téged. Ezért történt nagypéntek, ezért történt a feltámadás, ezért van velünk Jézus ma is, minden nap. Azért, hogy fogja kezünk, azért, hogy erőt adjon jól böjtölni, még közelebb kerülni hozzá, a Völegényhez és azokhoz, akik fontosak számunkra. Mert ez a böjt lényege. Nemcsak lemondunk valamiről, hanem rengeteget is nyerünk vele. Érdemes kipróbálni, érdemes élni vele. Ehhez adjon az Úr mindannyiunknak erőt. Ámen.

Prédikáció belmisszió vasárnapjára

Szűcs Ferenc
Budapest

Sikár városának misszionáriusa

Alapige: János 4,6–24,28–29,39–42
Bibliavetítés: Ézsaiás 58,1–14

Mi lesz azután? – gyakori kérdés. Erre mindaddig tudunk felelni, amíg a végső kérdés el nem hangzik: mi lesz a halálunk után?

Erre csak az tud felelni, aki tudja, miért van itt a földön. És ezt csak az tudja, akinek küldője és ezért küldetése, missziója van.

A misszió szó magyarul küldetést jelent. Nos, a felolvasott és sokak által jól ismert történet először arról beszél, hogy maga Jézus hogyan gyakorolta ezt a missziót egy olyan környezetben, Samáriában, amit mások igyekeztek inkább kikerülni, mert lenéztek, idegennek tartották az ott lakókat és azok sem barátkoztak velük. Aztán arról olvassunk, hogy egy nem túlságosan hiteles életű asszony hogyan lesz mégis hívogató misszionáriussá, aki még a vedrét is otthagyja, hogy siessen vinni a jó hírt Sikár lakóinak.

Legelőször hadd oszlassuk el azt a gyakori félreértést, hogy ez az asszony bűnös, szabad erkölcsű, házasságtörő nő. Hiszen azt olvassuk, hogy öt férje volt és akivel most együtt él, az nem a férje. Samáriában azonban éppúgy, mint a zsidók között, a mózesi törvények voltak érvényben, ahol az asszony nem válhatott el a férjétől, a férj azonban bármilyen csekély indokkal az utcára tehetette az asszonyt és való levelet írt számára. Ha ezt így olvassuk, akkor ez az asszony inkább szerencsétlen, kiszolgáltatott szerencsétlen ember, **akinek ötször mondták, hogy nem kellesz, nem vagy jó semmire.** Hatodszorra már azzal is megelégedett, hogy még annyi biztonságot sem ígért neki, aki befogadta. Ötszörös kudarc, ötszörös újrakezdés. Nem csoda, hogy nem akar találkozni senkivel. Akkor jön vízért, amikor tikkasztó meleg van és egyedül lehet.

Kányádi Sándor erdélyi költőnek van egy verse, amelynek egyik sora így szól: *a nemkellésekre, haj beleszomorodtam.* Igen, a nemkellésekre önleértékeléssel felel az ember. A mi mai társadalmunk is ilyen. Ezért vagyunk egyre rosszkedvűbbek, mert nem bízunk a jövőben, mert hiányzik a biztonság és ezért mondanak le olyan sokan a házasságról, a jövő tervezéséről.

De az isteni misszió Jézus Krisztusban úgy áll itt előttünk, hogy a magános, csalódott, kilátástalan embert várja valaki. És ez a valaki kér. „Légy szíves, adj inni nekem.” Van korsód és zsinoged, vagy legalábbis egy hosszú bot, amivel bele lehet meríteni a kútba. És ez a kérdés döbenteli rá az asszonyt, hogy van korsója és zsinoge. Eddig a *nincs*-csel volt elfoglalva. Jézus odafordítja a tekintetét arra, ami van. Ady Endre egyik verssora így foglalja össze az emberi sorsot: *Batyum a legsúlyosabb nincsen.* Valóban így van, ha a vállunkra tett batyuba belenézünk, akkor éppen az a legsúlyosabb teher, ami hiányzik. Valami, ami nincs, pedig kellene. Ezt a hiányt a matematikában a mínusz jellel jelölik. És a negatívumok nemcsak a számok lehetnek, hanem az életünk előtt is ott lehet egy ilyen jel, amitől negatív lesz a látásunk, az életérzésünk. A lélektan beszél negatív személyiségekről és bizony ezek mögött is legtöbbször a hiány batyója van.

És íme, Jézus most kér valamit ettől az asszonytól, valami hétköznapit, valami megtehető, valami egyszerű dolgot. **Nem a lehetetlent kéri,** hanem a lehetségest. Az Isten missziója, hogy kér, mert a kérdésben fedezzük fel, hogy Ő csak olyasmint kér, amit mi

meg tudtuk tenni. Sokakban él az a tévképzet Istenről, hogy Ő olyasmit kér tőlünk, amire mi képtelenek vagyunk. De lám, ez a szerencsétlen, magányos ember most azt éli át, hogy neki most szabad valamit adnia ennek az ismeretlen embernek. És amíg ezt teszi, addig kapcsolat jön létre, addig elkezdenek beszélgetni vallásról, hagyományról, reményekről, és ez azért fontos, mert enélkül a kapcsolat nélkül az ember nem tudja elfogadni Isten ajándékát. Lelki értelemben ugyanaz a helyzet, mint mikor a szomjas ember lenéz a mély kútba és látja a forrást, de nincs mivel meríteni.

A misszió pedig valami olyasmi, ami által létrejön a kapcsolat a forrás és a szomjazó ember közt.

Azért kér valami megtehető, hogy ezen keresztül adjon valamit, amit csak Ő adhat. De ehhez kapcsolat kell, ehhez az kell, hogy az a vékony szál ne szakadjon el, amin keresztül Isten bevon minket az Ő közösségébe.

Olyan nagy dolog az, hogy elhozzuk megkeresztelni a gyermekeinket? Olyan nagy dolog, hogy kézen fogjuk és elhozzuk a templomba vagy a vallásórára? Olyan lehetetlen kérés, hogy áldozunk azért, hogy legyen gyülekezet, egyház, templom? Azt gondolom, hogy nem. Mert mi csak ennyit tehetünk. A többi az valóban Isten ajándéka. A Szentlélek élő vize, a pünkösdi Lélek kiáradása, az valóban nincs a hatalmunkban. Az egyháztól csak azt kéri számon az Úristen, hogy hirdesse az Igét, alkalmas és alkalmatlan időben. Az ébredést, a megújulást majd Ő adja, ajándékba. Az apostoloktól csak azt kérte, hogy maradjanak együtt és könyörögve várják az Atya ígését. És akkor támadt valami zúgó szélhez és tűzhöz hasonló mozgás.

Mert miközben a samáriai asszony vizet ad Jézusnak, aközben elkezdődik az életének, összekuszált magánéletének a rendeződése. Nem úgy, hogy a távollevők ellenére egyoldalúan neki ad igazat. Nem kezdik kibogozni, ki volt a hibás. Csak annyit mond: hívd ide a férjed. Nem egészen derül ki a történetből, hogy mikor ez az asszony valóban nagy reklámot csinál Jézusnak és kihívja hozzá az egész kis falut, nem voltak-e ott egykori férjei is. Ez sincs kizárva. De az egészen biztos, hogy ha a kapcsolatai már nem is győgyulhattak meg, Ő maga el tudta rendezni a múltját. Miért? Mert nemcsak magát ismerte meg, hanem a gazdag és ajándékozó Istent is.

Ma sokat beszélnek az önismeretről. Mintha a delfoi jósa felirata lenne a modern világ fölé is felírva: „Ismerd meg önmagad!” A Biblia nem elégszik meg ennyivel, hiszen ez egy lesújtó ismeret is lehet. A Szentírás azt mondja, *ismerd meg Krisztust és önmagad*. Mert Ő az a tükör, akiben a láthatatlan Isten képe is felragyogott és az Ő arcának tükrében ismerhetjük meg igazán önmagunkat is.

Erről az asszonyról Sikár városában nem túl pozitív kép élhetett. És ez visszasugárzott rá. Nem szeretett ebbe a torz tükörbe nézni, ezért ment magányosan még a kúthoz is. De egyszer Jézus odaállt elé, és benne megismerte Istent és önmagát.

Ettől a kettős ismerettől lesz ez az asszony Sikár városkájának misszionáriusává. Nem tett mást, csak elmondta különös találkozását azzal, aki megmondott neki mindent. És hívta az embereket Jézushoz.

Nemrégben a budapesti teológián a jó hír szerepét egy angol igehirdető az alábbi igaz történettel szemléltette: A II. világháború alatt angol és amerikai katonatisztek egy csoportja német fogságba esett. Mivel műszaki emberek voltak, kezdetleges eszközökből titokban egy rádióvevőt szerkesztettek és azon hallgatták a normandiai partraszállás híreit. Másnap reggel az egyikük odalopózott a szögesdróthoz és a túloldalon lévő társainknak átkiáltotta a jó hírt. A túlélők elmondták, hogy ez a hír megváltoztatta a tábor életét. Nem a külső körülményeiket – azok változatlanul szörnyűek voltak –, hanem az életszemléletüket. Innentől már számolták a szabadulás napjait és ez hatalmas erőforrás

volt. De én magam is tudok olyan családi történetről, amikor egy haldokló édesanya meghallotta, hogy a fia hazajön Amerikából, akit már évtizedek óta nem látott. Ettől a hírtől szinte megelevenedett és csak azután halt meg, amikor találkozott a fiával. A jó hírnek életben tartó ereje van!

Testvéreim, az evangélium szó magyarul azt jelenti: jó hír, örömhír. Nem világmagyarázat, nem filozófia, hanem egy híradás: Jöjjetek, lássátok meg azt az embert, aki nekem megmondott mindent.

Hiteles volt ennek az asszonynak a múltja? Nem mondhatták volna azt az emberek, hogy ugyan, ki vesz téged komolyan? Mégsem mondták, mert maga a hír hiteles volt. Ellenőrizhető volt, és el is érkezett az a pillanat, amikor már nem az ő beszédéért hittek, hanem magának Jézusnak.

Testvéreim, a missziói parancs ma is úgy szól: hirdessétek az evangéliumot minden teremtsének. Hirdessétek a jó hírt azoknak, akik a nemkellésekbe beleszomorodtak. Nekik csak mi mondhatjuk el, hogy Istennek kellesz. Lehet, hogy sokszor csalódtál emberekben, lehet, hogy magányossá; reménytelenné lettél, de Isten kiárasztotta ránk az Ő Lelkét és mi ennek a Léleknek az erőterében imádkozhatjuk őt, mert az Atya ilyen imádókat keres és vár. Keresi itt is, Beresztelkén és bárhol a világon az Ő igazi imádóit.

A keresztség vize pedig azt a forrást jelképezi, amit Jézus ennek az asszonynak megmutatott és amely 2000 éve nem apadt el. Az egyház 2000 éve ehhez hívogat minden szomjazót. Nem az egyház a forrás. De az a korsó akar lenni, amely törekenyen, sokszor kicsorbultan, de mégis a friss forrásvizet szeretné eljuttatni azokhoz, akik úgy jönnek, mint a szép híves patakra a szarvas kívánczik. Ámen.

(Elhangzott Beresztelkén, 2009. szeptember 27-én.)

A játéknál is egyszerűbb

Egy elfoglalt üzletember otthon maradt, hogy a gyermekekre vigyázzon, mert a felesége orvosnál volt. Fontos leveleket akart szalagra diktálni, de az eleven gyerekek egy percre sem hagyták nyugodtan.

Mindent megpróbált, hogy csemetéit elfoglalja, de nem ment.

Az egyik folyóiratból kitépett egy lapot, amelyen a világ valamennyi országa volt. Különböző színűek és különböző nagyságúak. Ollóval szépen kivágta mindegyiket. Úgy gondolta: ezeknek az összerakásával a gyerekek legalább egy órát elbajlónak.

Csak gondolta. A gyerekek alig tíz perc múlva előálltak a munkával. Az édesapa csodálkozott ügyességükön és megkérdezte, hogyan csinálták.

– Nagyon egyszerűen – válaszolták a gyerekek. Rájöttünk, hogy a lap hátulján egy ember alakja van. Mi arra összpontosítottuk a figyelmünket és a világ magától rendbe jött.

Az idős Bayazid mesélte: „Amikor fiatal voltam, forradalmi gondolataim voltak és az Istenhez így imádkoztam: 'Uram, adjál annyi erőt, hogy megváltoztassam a világot.' Amikor életem derekánál voltam és láttam, hogy nem sikerült a tervem, akkor így imádkoztam: 'Uram, add meg a kegyelmet, hogy környezetemet meg tudjam változtatni: szüleimet, testvéreimet és barátaimat!'

Megöregedtem és belátom magam is, hogy milyen ostoba voltam. Most már csak így imádkozom: 'Uram, add, hogy meg tudjak változni!' Ha ifjúságomtól kezdve így imádkozom, nem veszítettem volna el az életemet.

Ha mindenki önmaga megváltoztatására összpontosítaná minden erejét, megváltozna a világ is.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Legyen világosság!

Alapige: 1Mózes 1,3–5

Bibliailvasás: Példabeszédek 11,7

És monda Isten...

Mit mond Isten? Hogy legyen világosság! Annak, amit Isten mond, következménye van. Szavát esemény, történet követi, „legyen” szavára világosság támad. Amit te mondasz, az legtöbbször következmény nélkül marad. Verba volant – a szó elszáll, tartja a közmondás, gyakran csupán falra hányt borsó. A lelkedet is kiteszed, csak mondasz és mondasz, s még sincs foganatja. De amikor Isten szól, történelmet ír. Mert nála a szó és a tett egy és ugyanaz. Mi pedig mást mondunk, és mást teszünk.

Isten beszélő Isten. Megtehetné, hogy ne szóljon. De ő *megtöri a csendet*. Mennyire emberi ez, vagy legalábbis annak kellene lennie. Lehet, hogy te is egy olyan Istent szeretnél, aki nem beszél, aki csupán egy örökkévaló lény, egy fenséges eszme, egy jelkép, egy szép festmény, mely ott díszleg az otthonod falán, de néma marad? Neked sem kívánatos egy olyan Isten, aki *akar* veled valamit, aki a *közeledbe jön*, aki így *szólít meg*: „te”, aki *követel* és *parancsol*: „tedd ezt” és „ne tedd ezt”, azaz ne lopj, ne ölj, ne kívánd stb.? Gyakran halljuk a szinte istenkáromló kifakadást: „Nekem még az Isten se parancsoljon!” Ugye nem igazán kedveled azt az Istent, aki naponként állít téged *döntés elé*? Bizony, sokszor jobban szeretnénk, ha Isten néma maradna.

De amit *Isten* mond, az nemcsak kínos és bosszantó, például „szerezd ellenségedet”. Ahol bekövetkezik a hit csodája, ott minden hívő lélek számára szép és örömteljes, amit Isten mond. Isten *szépen beszél*, Isten mindig szépen beszél! De vajon akkor is szépen beszél, amikor unalmas és túl hosszú a prédikáció? Vajon nem Isten beszédének megcsúfolása ez?

Megtapasztaltad, hogy Isten *kitart, kiáll* amellet, amit mond? Izráel népe is megtapasztalta az Egyiptomból való kivonulása alkalmával, hogy érdemes *ráhagyatkozni* arra, amit Isten mond. Szavára indultak el a szolgálat házából és érkeztek meg az ígéret földjére. Amikor évszázadokkal ezután Jeruzsálem elesik, a templom romokban hever, lakóinak jó része fogságban szenved, akkor sem volt senki és semmi, amire *támaszkodhattak* volna, csak Isten ígérete, mely arról szólt, hogy a szétszórtságban élöket egybegyűjti, és lesz hazatérés. Minket is egybegyűjt Isten, és egyszer hazatérünk az örök házába (HK 54. kérdés). Merj te is Isten ígéretére támaszkodni és hagyatkozni. Nyugton építhetsz arra, amit ő mond.

A próféták is így kezdték Isten üzenetének hirdetését: „Így szól az Úr” A gyakori üzenet pedig így hangzott: ne bízzatok lovakban, harci szekerekben, idegenekkel kötött szövetségben. Mindez semmit sem ér. Bennem bízzatok! Ti is öbenne bízzatok és az ő ígében, mely örökre megmarad.

Legyen világosság!

Visszhangja fenségesen és ellenállhatatlanul áradt szét a sötétség és a vizek felett, a mélység színein. „És lőn világosság.” A teremtés első zsenyéje a világosság. Nem tudom, hogy milyen lehetett ez a világosság, melyben aztán oly élesen és tisztán jelennek

meg teremtményeinek körvonalai, alakjai. De egyet tudok: ez a világosság *teremtett világosság*. Nem Isten lényének kisugárzása vagy tükröződése. Ennek a világosságnak nincs isteni természete. A teremtett világosság személyes akaratának következménye, produktuma. El tudod képzelni, még nincs Nap, hold, csillag, de már van világosság? Mi mindennek az *okát* és *forrását* keressük. Itt maga Isten a fény forrása, a világosság hordozója. *Legyen* szavával a semmiből teremtette azt. „Mert nálad van az életnek forrása, a te világosságod által látunk világosságot.” (Zsolt 36,1)

Ember füle még nem hallja „*legyen*” szavát, ember szeme még nem látja a teremtett világosságot, ember szíve még nem örvendezhet a világosság láttán. De Isten hallja, amit mond, látja, amit teremt, szívének örömet szerez és tetszik neki a világosság, más szóval:

És látá Isten, hogy jó a világosság.

Isten azóta is egyfolytában jónak látja a világosságot, és mindazt, amit teremtett. *Jóságos tekintettel és örömmel nézett* Nőéra, Ábrahámra, Mózesre, Sámuelre, Dávidra. Mária maga mondja: „Mert reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotára.” (Lk 1,48) Jézus is így nézett a Tiberiás-tengeren eredménytelenül halászó Péterre és társaira, a tékozló fiakra, a keresztutak mentén, a gyepük és kerítések mögött meghúzódo, rejtőzködő elesettekre, a sántákra, a vakokra, a bélpoklosokra. Jóságos tekintettel és örömmel nézett Zákheusra, aki csak kíváncsi volt, Saulra, aki üldözte követőit. De nemcsak jóságos tekintettel és örömmel nézett az általa megváltottak seregére, hanem szereti is őket. Mert az, hogy Isten rám tekint, azt is jelenti, hogy szeret engem.

Kálvin erről a versről a következőket jegyzi meg: „Nekünk teljes mértékben egyet kell értenünk Istennek ezzel az értékítéletével, megállapításával, és egyáltalán nem szabad kisebbitenünk és leértékelnünk azt, amit ő teremtett. Nincs jogunk Isten teremtményeit lenézni, megvetni, lekicsinyelni. Az a tény pedig, hogy olykor az állatok és a növények nevét gyalázkodásra és gúnynévként használjuk, nem jelent mást, mint a teremtő Isten lenézését és dicsőségének meggyalázását. Sem a disznó, sem a féreg, de még a tetű sem megvetendő, hiszen Isten ezekre is szeretettel, jóságos tekintettel nézett, rájuk is vonatkozik az isteni értékítélet: 'És látá Isten, hogy jó' Ahhoz sincs jogunk, hogy önmagunkat lebecsüljük, lekicsinyeljük és megvessük, hiszen mindenekelőtt ránk vonatkozik az Ige: 'És látá Isten, hogy jó'.”

Isten téged is lát. Jóságos tekintettel és örömmel fordul feléd, a teremtés koronája felé, és azt mondja, hogy *jó* vagy, mert jónak, tökéletesnek, a maga képére és hasonlóságára teremtett. S ha eltorzult és összetört is istenképed, Krisztusban megújította, helyreállította azt. Szép vagy és jó vagy Isten szemében! És látja a létfenntartásért küzdő gyermekedet, látja a számodra, a nagyszülő számára egy teljesen más és idegen világban élő unokáidat. Látja öreg és beteges szüleidet, és szemében ott ragyog a szeretet, jónak teremtett gyermekei láttán. Az eredeti szöveg szerint nemcsak jó, de *szép* is a világosság. Isten szíve örömmel telik meg a világosság láttán. Elragadtatással szemléli első teremtményét. A világosság szép, s Isten jókedvvel tekint rá. Talán jó lenne erre a jelenségre jobban odafigyelnünk, s követni a példát, hiszen a teremtés hajnalának ez a vidámsága már régen kihalt a lelkünkéből. Amit a legkevésbé várunk a Szentírás első lapjain, az éppen ennek a kimondhatatlanul szép és gyönyörű világnak a demonstrálása. Ugye, milyen feltűnő és meglepő az az életöröm, mellyel már a Szentírás első lapjain találkozunk. Egy édesanya mesélte, akinek a fiát felvették a teológiára, hogy amikor a család barátai és a szomszédok tudomást szereztek erről, így reagáltak: „Pap akar lenni a fiad? De hiszen ő egy vidám fickó, a vallás pedig valami olyan szomorú dolog. Csak nem szerelmi csalódott a fiad?” Mennyire általános ez a vélemény! Már a Biblia fekete

kötése is erre utal, nem beszélve arról, hogy ha ez a kötés még aranyozott is, akkor az olyan, mint egy pompás ravatal, mondta valaki. Hiszen ez a könyv bűnről, halálról, poklóról, utolsó ítéletről szól. Aki pedig ebben a könyvben mélyül el, annak a mosoly is eltűnik az arcáról. Sokan vallják ezt.

Mai igénk ennek éppen az ellenkezőjéről próbál meggyőzni. Isten szépnek találja a világot és gyönyörködik benne. A mi szívünkben éppen ez az isteni öröm hullt ki. Isten vidám és boldog, hiszen annyira szép és jó dolog történt azon a napon, amikor így szólt: „Legyen világosság!” Te érzed-e és vallod-e ezt a szépséget? Vajon mit lát belőle az a motoros vagy autós, aki a lehető legnagyobb sebességgel száguld az aszfaltcsíkon? És te látsz-e valamit ebből a szépségből akkor, amikor úgy dolgozol, hogy se nem látsz, se nem hallasz? És látsz-e valamit ebből a szépségből, amikor bezárkózol, mert senkivel sem akarsz találkozni, és semmit sem akarsz látni? Ha látni akarod azt, amire Isten azt mondta, hogy *szép*, akkor jöjj ki életed sötét zárkájából, indulj el felfelé, ahol az élet szürkése és rátelepedett sűrű köde felett felragyog a világosság szépsége.

Rátelepedett az ősz a parajdi hegyekre. A völgyben sűrű volt a köd, szinte semmit sem lehetett látni a természet szépségéből. Néhányan megelégtünk a szürkéséget, valamit látni is szerettünk volna. Az Áprily Lajos emlékháztól indultunk, fel a hegynek, talán ott még süt a Nap, s aranyló fényével öleli körül a Bucsint és a Sóvidék hegyeit. Sokáig mentünk, de a köd nem maradt el. Egy favágó ember jött szembe, akitől megkérdeztük: „Hát sohasem lesz vége ennek a ködnek? Menjünk tovább, vagy térjünk vissza? Ő így válaszolt: „Menjenek fel egészen a kőkeresztig! Ott már világosság van!” Amikor felérkeztünk, ott valóban szemet gyönyörködtető volt a világosság. A lelkünkben is így kellene lennie. Aki eljut a Golgota keresztjéig, lát világosságot. „Én világossággal jöttem e világra...” (Jn 12,46) „A sötétség szűnni kezd, és az igazi világosság már fénylik.” (1Jn 2,8)

És elválasztá Isten a világosságot a sötétségtől.

A teremtés első napján Isten mintegy közbeavatkozik, és gyorsan elválasztja a világosságot a sötétségtől, hogy mintegy fele-fele arányban, ciklikus módon uralják az eget és a földet. Azóta is visszavonul az éjszaka a reggel elől, a nappal pedig az este elől. Hatalmas színpadi jelenet a hajnal, a nappal, az alkonyat és az éjszaka váltakozása. Isten határt szab a sötétségnek a mélység színén. „Eddig, és nem tovább!” És mindezt éretted teszi! Ugye milyen jó, hogy a fáradsággal teljes napot a pihentető éjszaka követi? De éjszakánként a teremtett dolgok alakja elmosódik, s az óskáosz bizonyos mértékig újra erőt vesz a teremtett világ felett. De eljön a reggel, s a teremtés első napja mintha megisméltódne. Bár szükség van a sötétségre, és jó is az, de semmi esetre sem olyan jó, mint a világosság. A jó jelző egyébként kevésbé esztétikai, mint inkább a célszerűség, a megfelelőség jelzése. Miként a 104. zsoltár kevésbé a teremtett világ szépségét, inkább annak csodálatos célszerűségét, rendjét magasztalja.

A világosság és a sötétség nem egyenrangú, nem egyenértékű. A kettő nem mosódik egybe, különbség van közöttük. Isten csak a világosságra mondja, hogy jó, csak arra tekintett, csak azt teremtette. A sötétségre mindez nem vonatkozik.

A sötétség és a világosság harcában Isten a világosság oldalán áll, és nem engedi, hogy a sötétség végképp diadalmaskodjon. Társadalmi életünkben folyik a ködösítés, elhallgatják az igazságot, dúl a harc a sötétség és a világosság erői között. A versenyben lemaradunk és egyre nehezebben élünk. De hiszük, hogy Isten előbb-utóbb határt szab a sötétségnek, és oltalmaz a sötétség túlkapásaitól. Hiszed-e ezt?

És nevezé Isten a világosságot nappalnak és a sötétséget éjszakának.

A Bibliában a névadás nem esetlegesség. Ott nincs felelőtlen játszadozás a nevekkel, mint a hétköznapiakban. A tancsi gyülekezet keresztelési anyakönyvében nagyon gyakori az éppenséggel aktuális sorozatfilmek főhőseinek a neve: Manix, Winnetou stb. Ma is szerte Magyarországon mennyi értelmetlen, semmit sem jelentő, de hangzatos idegen nevet adnak a szülők gyermekeiknek, mert követik a divatot. Egy öntudatos angol szülő biztos, hogy nem ad magyar nevet gyermekének. A sok évezredes, ősi magyar nevek maholnap teljesen kikopnak, mert még ennyi öntudat sincs bennünk.

a) Az isteni névadásban egyfelől program van. Amikor Isten a teremtés rendjén nevet ad teremtményeinek, akkor a hangsúly nem a névadás tényén, hanem a névben kifejeződésre jutó *hivatáson, rendeltetésen* nyugszik. Olvastam ennek a versnek egy olyan fordítását, mely így hangzik: „*És elhívá Isten a világosságot, hogy legyen nappal.*” Téged is elhívott Isten, *hogy élj az ő akarata szerint*. Amikor téged megkereszteltek, nemcsak keresztnedvet kaptad, de a Szentháromság Isten nevében kereszteltek. A Krisztus nevébe való belekeresztelkedés pedig kötelezettséggel, rendeltetéssel jár: *élj szerinte, élj az ő dicsőségére*. „*Úgy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*” (Mt 5,16) Ez a mi rendeltetésünk.

b) Amikor Isten kitépi a névtelenségből a világosságot, melyet teremtett, s a sötétséget, melyet nem teremtett, *uralkodói jogát* érvényesíti. Ő a sötétség felett is Úr. Amikor Isten a sötétséget éjszakának nevezi, azt időben szuverén módon behatárolja. Kifejezésre juttatja, hogy a sötétség is uralma alá tartozik.

Krisztus téged is megváltott. Az ő tulajdona vagy. Nem vagyunk mi magunkéi, de Jézus vére, bére. Erről olvasunk a HK első kérdésében is. Tudod, *akié vagy, annak a feladatát végzed, annak ügyét képviseled*.

Annak, aki győz, az örökkévalóságban *új nevet* ad Jézus: „...és felírom ő reá az én Istenemnek nevét.” (Jel 3,1.12) Hát harcold meg a hitnek szép harcát, futásodat végezd el, és a hitet tartsd meg. Isten adjon neked Krisztusban szép győzelmet, hogy majd új nevet viselhessél Isten országában, *a te Istenednek nevét*.

És lőn este és lőn reggel az első nap.

Ez a mondat hatszor ismétlődik a teremtés történetében. Figyeld a *sorrendet!* Ez a sorrend teljesen más, úgy is mondhatom, hogy fordítottja annak, amihez mi szoktunk hozzá. Kérdezhetnéd: hát akkor mikor kezdődik a nap, reggel vagy este? Az ige megértése szempontjából a kérdés lényegtelen. Ez a mondat, mely a teremtés egyes napjait zárja, egyértelműen azt jelzi, hogy az idő bár ritmikusan, de *telik, repül*. A te életedben is telik és repül. Egyik követi a másikat, de nem mindegy, hogy miként. Imádkozzál együtt a zoltáríróval: „*Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jusunk.*” (Zsolt 90,12) Az este és a reggel ritmikus váltakozása itt még nem a 24 óra periodikája. Csak később lesz a 24 óra egy egésszé, egységgé. Itt még nem az.

Vigyázz az egyensúlyra, a nappalok és az éjszakák egyensúlyára! Nappal dolgozzál, éjszaka pihenjél. Erre rendeltetett egyfelől a nappal, másfelől az éjszaka. Ha felborul az egyensúly, ha megszűnik ez a földi sorrend, ha nem adod meg a nappalnak azt, ami a nappalé, és az éjszakának azt, ami az éjszakáé, már nem a teremtés rendje szerint élsz, s ez végzetes.

A mi sorrendünkben a nap a reggellel kezdődik és az estével zárul. Szüleink „reggeltől estig” dolgoztak. A reggel a *csúcs*. Innen indulva érkezel a *mélypontra*, az estére, amikor a fáradtság miatt szinte semmire sem vagy már jó. De nemcsak az érzékszervünk, az életünk is ezt a sorrendet követi. A kezdet az élet *hajnala*, aztán megérkezik a *dél*. Szép volt az élet delén! Van, aki még előtte van, van, akinél már elmúlt a dél. A mi

korosztályunk már nagyon is tudja és érzi, hogy közeledik az alkony, és rövidesen *este* lesz. És jön az *éj*. Az igazat megvallva, mi még nem várjuk, de a 94 éves édesanyám már nagyon várja. A Szentírás is ismeri ezt a sorrendet, és beszél az ijesztő sötétségről, az éjszakáról. Nem becstüli le azt. A sötétség hatalma a Bibliában is valóság, de a teljes összkép a világosság, a nappal győzelmét mutatja.

Az utolsó szó nem az éjszakáé. Egy titokzatos nap irányába mutat a Szentírás. Mint a fény az alagútban, ismételten felvillan ez a nap a bibliai bizonyoságtételben. A próféták „ama nap”-ról beszélnek. Amikor pedig az Újszövetség küszöbén betelt az idő, eljött a megígért nap, a szabadulás napja. Krisztus az élet hajnala, reggele. Megfigyelted, hogy minden nagy ünnep neve a nap szóhoz kapcsolódik? Virágvasárnap, húsvét napja, pünkösd napja, még a nagypéntek is a hét egyik napjához kapcsolódik. Egyetlen ünnepünk fonódik egybe az éjszakával, a karácsony, melyet azonban a Nap fényénél ezerszer több fény és világosság ragyog be: „És az Úrnak dicsősége vette körül őket.” (Lk 2,9)

Istennél fordított a sorrend. A nap az estével kezdődik, s kiteljesedik „ama napon”, az „ítélet napján” Ez a cél! „Az Úrnak nagy és félelmetes napja ez.” (Mal 4, 5) Pálnál is erről az isteni sorrendről olvasunk: „Az éjszaka elmúlik, a nap pedig elközelgett.” (Róm 13,12) Péter szerint: „...hajnalcsillag kel fel szívetekben.” (2Pt 1,19) De az Úrnak nagy és félelmetes napja a Golgota keresztyén a kegyelem napjává változik. Egyszer majd rád köszön a reggel, s többé nem lesz éjszaka. Számodra is eljön a nagy nap, az örök élet napja.

Kialudt a fény – halljuk a koporsó mellett. „Örökre kialudt a fény”, ha a családból váratlanul, fiatalon távozik a család szeme-fénye. *Sötétségbe borult az életem* – mondja az özvegy, s feketébe öltözik. Ilyenkor semmi más, csak a húsvéti üzenet vigasztalhat. Krisztus győzött a sötétség, a halál felett. Az estét valóban a reggel követi, az örök élet reggele. Ez az a célpont, ahová tartunk, ahová te is és én is egyszer majd megérkezünk. És monda Isten: „Legyen világosság... és lőn este és lőn reggel, első nap.” És soha többé nem lesz sötétség, csak „fény a végzetlen fényből”:

„Örök élet reggele
Fény a végzetlen fényből,
Egy sugárt küldj ránk te le
Kik új napra ébredénk föl,
Fényed lelktünk éjjelét űzze szét.”
(489. ének)

Ámen.

A Genezáret partján

Gyökössy Endre

Indulás a mélységek felé*

Evezz a mélyre! – kéri Jézus Simon Pétertől az első csodálatos, gazdag halfogás alkalmával. Olyasmit kér, ami Simon egész lényének ellene mond. Irracionális dolgot kér tőle. Mindenki tudta – Simon, a halászmester még inkább –, hogy a Genezáret taván eredményesen csak éjjel lehet halászni és csakis a part mentén. Nappal és a tó közepén teljességgel hiábavaló fáradozni.

Simon nyomós érvekkel szegülhetne ellene a kérésnek: – Uram, nézd, ilyet azért ne kérj! Te Mester vagy, rabbi, de én vagyok a halász. Ehhez én jobban értek. Képtelenség, ésszerűtlen! – Ám Simon ehelyett azt mondja: „Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, és semmit sem fogtunk, de a te szavadra mégis kivetem a hálótat.”

Azaz: megyek a mélyre, megyek az irracionális, az ésszel felfoghatatlan felé! Hitben elindul halászni.

Hangsúlyozom, hit alatt sohase azt értem, hogy valami teológiai vagy dogmatikai télt igaznak tartok vagy elfogadok. Legfeljebb ezt is. Szerintem az igazi hit mindig *megragadottság*. Magával ragad Jézus Lényé, Isten Szentlelke. Más szóval így szoktuk mondani: elragadtatás. Ilyesfélét válthat ki a zene, egy kép vagy szobor, könyv is; ezeket az elragadtatásokat szorozzuk be százzal vagy ezerrel: ennyire megragadott, elragadott ember a hívő ember!

Jézus nem tárgyalt, nem érvel a halászat mellett, hanem Jézus Lényé megragadja Simon Pétert, aki azt érzi: – Nem tud tőlem olyat kérni, amit meg ne tegyek! Ha azt mondja, álljak a fejem tetejére, ezt is megteszem, mert a Benne lévő erő arra kényszerít, hogy amit mond, okoskodás nélkül megtegyem.

Aki hittételeket hisz, az vallásos ember. A megragadott ember: *hívő ember*, aki nem tud ellenállni Jézus Lényének, mert nem akar.

Ezekon az oldalakon olyan útra szeretném vezetni olvasóimat, ami sokszor lesz irracionális, ésszel alig felfogható. Bár én szeretem az észérveket és használok is, ám most lesz, amit nem tudok majd megmagyarázni. Akit Jézus Lényé megragadott, az a szavak és megfogalmazhatatlan mondatok mögött is ki fogja hallani a lényegét. És vállalja ezt az utat.

I.

Növekedés a magasba, a Fény felé

Sokan feltették már a kérdést: mi az, hogy lelki egészség?!

Öt pontban szeretném összefoglalni azt, ami nélkül nem létezhet egészséges lelki élet, egészséges ember. Ezekről itt-ott már beszéltem, most csak összemarkolom, és szeretnék *mélyre* evezni. Ha tudok, ha merünk...

1. Vizsgáljuk meg belülről magunkat: egészségesek vagyunk mi lelkileg? Bátran jöjjünk rá: Áhá, itt a baj! – Ez a gyógyulás első lépése.

* Gyökössy Endre: *Mélységeken át – az öröm titkáig*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Elképzelhetetlen lelki egészség anélkül, hogy ismerjem önmagam, és elfogadjam önmagam. Már a görögök is azt mondták: Gnothi seauton = Ismerd meg önmagadat. Rendkívül lényeges! Vállalkoztál-e valaha arra a szentséges, misztikus kalandra, hogy lehámozd magadról azt a réteget, akinek hiszed magad, azt, akinek mutatod magad, azt, akinek mások mondanak – s megkeresd lényed magját, alapdallamát, őszintén, a lelked tükrébe nézve: *ki vagyok én valójában?*

Ismered-e „sötét felebarátodat”, aki benned lakik, azt a másik énedet, amire-akire a lélektan azt mondja: *árnyékszemélyiség?*¹ Az én kis sötét felebarátom mindig mást akar, mint amit én akarok. Pál így mondja: Nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt teszem, amit gyűlölök. Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn. (Róm 7,15.20) Ő is ismeri ezt a kis sötét emberkét. Ismered te is? Megfogtad-e már a kezét? Vagy gyűlölöd? Aki gyűlölí önmagát, az sose fog tudni más embert szeretni! Ezt nagyon komolyan állíthatom.

Fogd meg sötét felebarátod kezét, és Vele együtt jöjj Jézushoz! Ismerd meg jól, tudd, kik vagytok ti „ketten”! Az a lelki egészség, ha valaki tudja, milyen rugókra jár! Így, és csak így lehet menni Jézus felé, Igéje elé, asztalához.

Mi jögon mondod: „Uram, bocsáss meg” – ha azt a másikat, aki mindig gonoszt cselekszik benned, nem ismered? Tudnod kell, miért kérsz bocsánatot, hogy ne csak üres szó legyen a bűnbánatod!

Nincs lelki egészség, ha valaki nem tud önmagára, alkatára, szépségére vagy csúfágára, rossz vagy jó idegzetére – azaz mindarra, amivel született – *igent* mondani. Míg egyszer ki nem mondta: – Igen uram, mert így volt kedves Teelőtted. Most már értem, ebből vagyok összetéve belül, s ebből vagyok meggyúrmálva kívül.

Aki tele van önmaga iránti keserúséggel, gyűlölettel, annak hiába mondják egy életem át: szeresd a másikat! Nem fogja tudni. Gyűlölködő, megkötözött ember marad.

Amikor valaki végre megismeri valamelyest önmagát, akkor próbáljon *az* lenni, *aki*. Egyre inkább: ember! És úgy, hogy tudja, kicsoda Jézus Krisztus, aki az ősminta, a prototípus minden ember számára.

Én a legtöbb emberi tragédiát és lelki betegséget abban látom, ha valaki – hasonlatos élve – hegedű-karakterű ember létére szaxofon akar lenni. Dobon nem lehet hegedűlni, hegedűn nem lehet dobolni. Egyszer tudd meg, hogy ki vagy! Milyen hangszerek szánt téged az Úristen? Mi az alapdallamod, amit azután rá lehet hangolni az Alaphangra?²

Ki vagy hát?

Ha ezt az önvizsgálatot még nem ejtetted meg, most írd le pontokba foglalva a jót és a rosszat, amit felfedeztél magadban. De őszintén, nem hazudva! Aztán tépd össze, semmisítsd meg – de egyszer jöjj tisztába magaddal: ez vagyok. Igen Uram, ma még ez vagyok, de könyörülj rajtam és irgalmazz nekem, hogy azt hozzam ki ebből, amit Te szeretnél látni!

2. Nincsen lelki egyensúly anélkül, hogy *bizonyos* *rendben*, *ritmusban* tudjak tenni, és tudjak lenni. *Vannak emberek, akik egy életen át nyüzsögnek, folyton csak „tesznek”, és nem tudnak „lenni”* Csöndben lenni. Szinte nem is mernek egyedül lenni! Azért bömből hol a tévé, hol a rádió, hol a magnó, aztán meg csodálkoznak a zaj ártalmán. Aki nem tevékenykedik, az lusta, passzív, nem ember. Aki viszont folyton tevékenyke-

¹ Gyökössy E.: *Magunkról magunknak* c. lélektani összefoglaló könyvében egész fejezetet szentel ennek a témának (Szent Gellért Kiadó).

² Aki a ráhangolódás mikéntjéről szeretne többet tudni, tanulmányozza Gyökössy E.: *Szeretet-szimfónia* c. kötetét, főleg az első két részét (Szent Gellért Kiadó).

dik, olyan, mint a bűgöcsiga: akkor él, ha pörög. Ha nem tud pörögni, „kiborul”, aztán gyakran szívinfarktus lesz a vége.

A világ egyik legkiválóbb pszichológusa mondotta, hogy az emberek kilencven százaléka nem természetes halállal hal meg, hanem *öngyilkos* lesz. A legtöbb halálnak ugyanis az az oka, hogy az illető agyonhajszolja magát. Mert csak tenni tud, lenni nem. Még amikor kikapcsolódik, akkor is rögtön „bekapcsolódik” valamilyen tevékenységbe, s szinte még jobban pörög, csak másképp. Nem úgy kell kikapcsolódnia, hogy bekapcsolódjon egy másik zűrbe!

Vizsgáljuk meg egyszer komolyan, hogy egyensúlyban van-e az életünk. Tudok-e *tenni* is, és *lenni* is! Mint Mária, akire azt mondotta Jézus, hogy a jobbik részt választotta (Lk 10,42). Azt hiszitek, hogy Máriának nem volt ugyanúgy kimosogatva, kisértve, agyondolgozva a keze, mint Mártáé? Amikor nem volt ott Jézus, mind a két nővér egyformán dolgozott, mert szegény emberek voltak. De amikor Jézus náluk volt, akkor Mária tudott *lenni*. Leült Jézus lábaihoz, mert akkor annak volt itt az ideje! Ne-hogy azt gondoljátok, hogy az egyik szorgalmas, mindig tevékenykedő, nagyszerű háziasszony volt, a másik meg olyan drága kicsi szent, aki mindig imádkozott... Nem! Csak annyi a különbség, hogy amikor annak volt ideje, hogy Mária csak *legyen*, akkor tudta ezt. Ezért mondta Jézus, hogy a jobbik részt választotta. Abban a pillanatban, amikor adódott a lehetőség, egész lényével Jézusra figyelt, semmi más nem volt fontos akkor.

Létezik „karitatív öngyilkosság”, amikor segítünk itt, segítünk ott, körbeszaladunk, még ezt is meg kell tennünk meg azt is, gyertünk, gyertünk, gyertünk... és nem tudunk „lenni” Nem tudunk *nemet* mondani: Kérem, ez már nem fér bele az időmbe... Erre egyszerűen nincs lehetőségem... Most le kell ülni, imádkozni, meg csendben lenni. Nos, a lelki egészséghez ennek a rendje, ritmusa is hozzátartozik!

3. *Kapcsolatban lenni*. De sokszor leírtam már: *lenni azt jelenti: kapcsolatban lenni*. Aki tud lenni, az kapcsolatban van Istennel. És az is nagyon fontos, hogy ha megismerem magam, magammal vagyok kapcsolatban.

De mi a helyzet embertársaimmal? Depressziós, depresszióra hajlamos lelkek nem szeretik az emberi kapcsolatot. Elválnak minden kapcsolatot maguk körül, közben panaszkodnak, hogy egyedül vannak, őket senki se szereti. Mindig várják, hogy valaki áttörje azt a furcsa, különös gátat körülöttük, betörjenek az életükbe, és akkor ők hagyják magukat szeretgetni.

Ápold a kapcsolatokat szeretteiddel, barátaiddal! Tudj „lehajolni” – és Isten talán rávezet: nem lehajoltál, hanem Ő ajándékozott meg téged valakivel. Nem is vagy te olyan „fent”! Tudj szamaritánus lenni, tudj megmutatni a szeretetedet. Anyák, tanítók meg gyermekeiteket szeretetüket kimutatni!

Ismertem embereket, akik tele voltak szeretettel – de szégyellték, és ha elérkezett a nyedtek, annál gorombábbak lettek, nehogy kimutassák gyengeségüket, sebezhetőségüket. Mások szeretnek, de nem tudják kimutatni. A kisgyermeket nemcsak járni kell megtanítanod, hanem szeretni is! Szeretetét megmutatni pedig mindennél fontosabb.

Soha nem felejttem el azt a tragikus esetet, amikor alig tudtam életet verni egy özvegy férfibá. Kiderült, hogy legnagyobb fájdalma és bánata azon túl, hogy meghalt a felesége, önnön szeretetlensége: „Igazából szerettem volna megmondani neki, milyen derék asszony volt! De soha nem mondtam.” – Nem tudott kommunikálni, nem tudott kapcsolódni. Bizony, gyakorolni kell a szeretetet, enélkül nem vagyunk emberek!

Gondolj Jézusra! Lát egy síró asszonyt: *Asszony, hát miért sírsz?* – Kérdezd meg te is! Légy kérdező ember, és a kérdés után csendesen figyelve várd a választ.

Maradj kapcsolatban! Ápold a kapcsolataidat, hiszen egyik sem a „véletlen” műve, hanem Istené.

Add tovább a szeretetet, mert megsavanyodik benned! A tovább nem adott szeretet mérgez.

4. *Helyesen kell tudnunk szenvedni!* Mindenki szenved, enélkül nincs élet. Vagy testileg, vagy lelkileg, de legtöbbször testileg is, lelkileg is. Két eset lehetséges: vagy agyonlapulunk alatta, vagy győzünk felette. Mindenféle szenvedés, ami nem zúz össze minket, megerősít.

Jézus az egyetlen, aki pozitívan tudott hozzájárulni ehhez a mindenkit érintő, fájdalmas kérdéshez. Egész életével és passió-történetével mutatta meg, hogyan lehet elfogadni a szenvedést, beépíteni az életünkbe, átalakítani, és végül még fel is használni.

Az egyik nagy zongoraművész életrajzában olvastam a következőt: Fiatal diák korában felkeresett egy híres ideggyógyászt és azt mondta neki:

– Professzor úr, eddig minden orvos azt mondta, hogy neuraszténiás vagyok.

Ez a bölcs ember elmosolyodott:

– Gratulálok fiatalember, annál nagyobb művész lesz! Használja fel a neuraszténiáját! Tudja mi az, hogy neuraszténiás? Érzékeny idegrendszerű ember! Ez alatt össze is lehet roppanni, de fel is lehet használni.

A fiatalember feloldódott, megértette ezt, és életét szánta a zongorára. Ma a világ egyik legnevesebb zongoraművésze.

Egyik nagy magyar írónk életrajzában leírja, hogy mennyit szenvedett, mert krónikus hazudozó volt. Amikor valamit el kellett mesélni, agyba-főbe színezte a valóságot. Mindenki hazugnak nevezte. Szégyellte, bántotta, megesküdt, ezerszer megfogadta, hogy nem teszi többet, hiába. Akkor akadt egy bölcs ember, aki azt mondta: „Édes fi-am, írd meg novellának, akkor nem hazugság!” – Ő elkezdte kiírni magából a dolgokat, és hazánk egyik legkiválóbb novellistája lett! Szenvedett a hazugságai miatt; de elfogadta, beépítette, átalakította, felhasználta. És mi gyönyörködünk benne. (Ez példa, nem feltétlenül követendő! Kevés hazugságra hajlamos embernek van egyben művészi képessége is. Inkább mondjunk igazat!)

Emlékszem egy idősödő hajadonra, aki rendkívül szenvedett attól, hogy nem tudott férjhez menni és nem születtek gyermekei. Egy bölcs ember azt javasolta neki: legyen gyermekgondozónő. Megoldódott az élete. Most negyven gyermek között elcsókolja el nem csókolt anyai csókjait, ápolja, ringatja őket.

Ahhoz, hogy egészséges lelkületű ember legyek, meg kell ismernem önmagam; egyensúlyban kell legyem a *tenni* és *lenni* ritmusa, rendje. Kapcsolatok nélkül nincs egészséges lelki élet. És tudnom kell helyesen szenvedni.

Ezek a lelki egészség feltételei.

Igen ám, mondhatja valaki, de kezdünk megöregedni és közeleg a halál! Mindezt az erőfeszítést megteszem, aztán egyszer csak mellbe üt egy gondolat: *Minek ez az egész?* Meg fogok öregedni, és meg fogok halni!

És itt jön az irracionális kérés: most evezzünk a mélyre!

Az öregeddel, az elmúlással és a rezignációval szemben egyetlenegy mozdulat van: *növekedni szellemben*, pneumában! Akarnunk és kérnünk kell, mert Isten adja annak, aki kéri. A növekedést időben kell megkezdeni. Harminc-harmincöt éves korunkban testileg már nem növekszünk, de szellemben még növekedhetünk!

Mi a növekedés? *Áldozatos döntések sorozata*. Van, amire igent mondom, és van, amire nemet. Mert nem lehet sok irányba növekedni. Szellemben csak egy irányba lehet növekedni.

Az áldozatos döntések igen különfélék lehetnek. Például egyszer el kell döntenem, hogy a civilizáció sokféle eszköze – a mosógéptől az autóig vagy a villáig – *cél vagy eszköz* az életemben? Akinek cél, az mire megöregszik, egyszer rá fog döbbenni, hogy van gyönyörű háza, autója, de a kocsiját már nem tudja vezetni, és nem tudja, kire marad a villája, hogyan fognak összeveszni rajta a gyerekei. És akkor eszébe jut, hogy a szemfedőn nincs zseb. Semmit nem vihet magával „odaátra”! Rájön, hogy egész életében az eszköz volt a cél, amiért törte magát.

Dönts el már, *azért élsz-e, hogy szerezz, vagy valami másért élsz*, és csak elfogadod az élettől, ami mellette adódik, mert Aki vigyáz rád, Az tudja, hogy eszközökre is szükséged van?

El kell egyszer döntenünk azt is, hogy *az értelem csiszolása cél-e vagy eszköz*? Csak azért szerzek új és új ismereteket, hogy okosabb legyek? Aztán jön a meszesedés és elbutulok. Vagy azért csiszolom az agyamat, hogy megértsem, vannak szellemi dolgok. Ésszel (ezzel a csodálatos „eszközzel”) lehet meglátni a szellemi növekedés lehetőségét, útját. És ez a lényeg!

Dönts el egyszer, hogy *a munka cél vagy eszköz*?

Hogy *a gyermek cél, vagy Istenől kapott adomány*, akit tovább kell adni? Jaj, mák! Bizony, tovább kell adni! Kölcsön kaptad, ne tekerd rá a köldökzsinórt a nyakára. Te is fogoly leszel.

Minden részlet-döntéssel növekszel.

Minden részlet-döntéssel bezárul egy ajtó.

Ahogy telik az életünk, ajtók csapódnak; ez a növekedés a nagyszerűsége és tragikuma egyszerre. Ajtók bezárulnak, egyre szűkül az életünk. Dönteni kell szüntelen. Fiatalok, már most tanuljátok meg, hogy néha ki kell mondani: „Ezt vagy azt a könyvet már sosem fogom elolvasni... Ide vagy oda már soha nem megyek...” – Tanuljatok meg dönteni és szelektálni, kiszűrni! Tudd leszűkíteni az életedet, egyre inkább leszűkíteni.

A barátok megválasztásával is komoly döntéseket kell hoznod. Persze nem fájdalomkózással, elutasítással. Az nem jöhet Jézustól.

A növekedés misztériumát feleségem szüleinek svájci nyaralójában értettem meg. Ültem a villa balkonján, és öt óriásfenyőben gyönyörködtem, amik ott magasodtak előttem; olyan hatalmasok, hogy alig lehetett látni a csúcukat. Elnéztem, hogyan törnek a fény felé. Ahogy mind magasabbra nőnek, alsó ágaik elvesztik leveleiket, elszáradnak, letörnek. Így csúcisosodnak felfelé a fák.

S akkor rájöttem, hogy a fény felé kell *nőni*! Ez a cél. A fény, a világosság felé növekedni, és az alsó ágakkal már nem törődni, hanem egyre fölfele csúcisosodni, egyre följebb, egyre magasabbra. Minden fenyőfáról jusson eszedbe, hogy ágakat kell elengedni, az alsó ágakat, a régi ágakat; s mindig följebb, mindig magasabbra emelkedni szellemben.

„Most jöttem haza olaszországi körutamról” – mondja neked valaki. És te tudod, hogy már sose fogod látni sem Rómát, sem Velencét.

Meglátod valakinek a kezében a „Háború és béke” több ezer oldalas kötetét és arra gondolsz, hogy húsz év óta szeretnél nekifogni. Ugye már tudod, hogy nem fogsz nekifogni?...

Vannak dolgok, amikről tudnunk kell lemondani, így lehet szellemben növekedni, egyre följebb, egyre följebb.

Szomorúnak véled mindezt? Az eredményre, a célra tekints, és nem borzaszt a lemondás, nem tölt el szomorúsággal az, hogy valami értéktelenebbet odaadsz a legértékesebbért! Vigasztaljon Pál öröme: *Szüntelen házával tartozunk Istennek értetek, testvé-*

reim, amint ez méltó is, hiszen hitetek nőttön nő, és az egymás iránt való szeretet gazdagodik mindnyájatokban. (2Thessz 1,3)

Nővekszem egyre jobban, mert tudom, hogy Atyám van és testvérem: Jézus. Nővekszem a fény felé. Az alsó ágak hadd hervadjanak, a csúcs felé haladok a fénybe. Agapéban és hitben!

Péter apostol, a nagy halászmester így fejezi be utolsó levelét: *Vigyázzatok, hogy az elvetemültek tévelygései el ne sodorjanak, és saját biztos meggyőződésedet el ne veszítsétek. Inkább növekedjétek a kegyelemben és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében. (2Pt 3,17–18)* – A megtartó Krisztus megismerésében kell növekednünk! Ő megtart bennünket a szeretetben, az agapéban, amelyik soha el nem fogy, amin nincs ereje a halálnak. Ahogy Pál mondja a Szeretethimnuszban: *Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet. (1Kor 13,13)* – A hit látássá válik, a reménység valósággá, az agapé megmarad. **MEGMARAD!**

Nővekedj bizalomban, növekedj szeretetben, azaz: figyeld a Fényt és az növel téged. Ahogy a Nap növeszti a fát. Nem is kell neked olyan nagyon igyekezned! Nézd meg a fát és a fényt, hogyan keresik egymást! A faág keresi a Napot, a Nap pedig örömmel igyekezve hatol be az ágak közé! Keresd az időben, térben, lehetőségekben a világ Világosságának, Jézusunk agapéját – törj felé, növekedj felé hitben, szeretetben!

És most hadd mondjak még valamit, a nagy misztériumot. A nürnbergi perben nem tudom hány tonna kézirat és jegyzőkönyv készült, s abban a vilnai zsidók lemészárlásának története is le van írva. Amit most elmondok, ebből a jegyzőkönyvből való.

Amikor összeszedték a vilnai zsidókat, néhány családnak sikerült elbújni a zsidó temető kriptáiban. Egy öreg sírásó bújtatta őket. Az egyik kriptában megszületett egy kisgyermek. Az öreg sírásó egy halotti lepelbe csavarta be. Mivel az anyának nem volt teje, elkezdett zokogni és a gyermek az anyja könnyét itta.

A jegyzőkönyvben ez megtalálható, egy szemtanú leírta. És hozzátette: *A vilnai temetőben értettem meg egy nagy titkot: hogyan lehet sírban megszületni. Ott értettem meg Jézus Krisztus titkát, az Emberét, aki sírban született. Arimátiai József sírja nem sír volt, hanem bölcső.*

Érted a misztériumot, a titkok titkát? Amikor életünk már egy pontba sűrűsödik össze – halotti leplünk lesz új életünk pólyája, koporsónk a bölcső.

Nem igaz a halál! Könnyeznek bennünket, siratnak bennünket, de a *halált túléli az agapé.*

Törekedj egy pontba össze, önként! Isten úgysis életelvonó kúrára fog bennünket, darabokban halunk meg, ez, az, amaz lehull rólunk – de magad is törekedj egy irányba leszűkülni, az agapé felé, bizalomban. Ne félj, ne félj, értsd meg te is Jézus titkát, az élet és a halál misztériumának összeérését, hogy a halálból élet legyen!

Nem a halál az utolsó szó, hanem az életé! De ezt csak úgy lehet megérteni, ha szelektálsz, ajtókat csuksz be idejében. Hogy amikor elérkezik az az óra, akkor már csak az az egy ajtó érdekeljen, Aki egyszer magára mutatott: *Én vagyok az ajtó!*

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Az ember, aki tud válaszolni Isten szavára

Alapige: 1Sámuel 3,1–10

Az elmúlt bibliaórán a megszólító Istenről hallottunk, aki elhív mindannyiunkat. Ott van az a csodálatos élmény, ami egyszeri és megismételhetetlen. Mindenki másként élte meg ezt. Mózesnél ott volt az égő csipkebokor. Illés a halk és szelíd hangot hallotta. Sámuelhez álmában jött el az Úr. A megszólító Isten azonban nemcsak akkor próbált üzenni az övéinek, hanem minden időben. Hozzánk is szól. A kérdés az, hogy meghalljuk-e a szót? Ha nem, akkor van-e, aki segítsen nekünk, hogy meghalljuk? Illetve, ha meghallottuk, akkor mit tudunk válaszolni Neki?

A most hallott történet tulajdonképpen erről szól. Isten néven szólít, de nem tudjuk, hogy ő szólt. Valaki segít abban, hogy rájöjjünk, ki mondta ki a nevünket, és hogy mi mit válaszoljunk. A gyermek Sámuel életének fontos mozzanatát mutatja be az ige. Azt, amikor az imádság gyermekének az életében olyan fordulat következik be, amely meghatározza további sorsát. Hisz itt dől el az, hogy ő a kiválasztott, akin keresztül Isten üzen a népének.

Mi van a történetben? Az ige nagyon tömören fogalmaz. Teljes korszakot ad arról az időszakról. Nincs kijelentés vagy látomás. Éli, a főpap, kezd öregedni. A gyermek Sámuel ott van a szent sátorban, és ott alszik, ahol Isten ládája van. Egy hangot hall, amelyik őt szólítja meg. A nevéen szólítja valaki. Mivel nem tudja, hogy ki, Élihez szalad, mert azt gondolja, hogy ő hívta.

Itt álljunk meg egy pillanatra. Nem furcsa az, hogy az Úr egy gyermeket szólít meg? Ott van Éli, a főpap, ott vannak Éli fiai. Miért nem hozzájuk szól? Miért a gyermek Sámuel szólítja meg? Milyen Éli és családja? Azt olvashatjuk, hogy a fiai nem ismerték az Urat, és gonoszul cselekedtek (1Sám 2,12 skk.; 2,22 skk.). Sámuel mint gyermek, még tiszta, mentes ezektől a bűnöktől. Ő kiválasztott. Gyermekként hatalmas feladatot kap; mert Isten elhívta őt, és népének vezetőjévé rendelte.

Mi az első üzenete ennek az igének? Isten megszólítja azokat, akiket valamilyen feladattal akar megbízni. Akiket megszólít, azok tiszták. Erre azonban rögtön ott van az ellenvetésünk, hogy akkor minket nem szólíthat meg? Hisz mindannyian bűnben fogantattunk és születünk, és nem tudunk nem vétkezni. A megszólítás azonban azt is jelenti, hogy az Úr megtisztít minket. Az a szó, amit kimond, tűz, ami kielegeti a tisztátalanságot, mint az ötvösök tüze az aranyérből a salakot.

Az, akit Isten megszólít, és egyben meg is tisztít, tud válaszolni az Úrnak. Elméletileg igen. De ebben a bábéli zűrzavarban, ami a világban van, ahol mindenki megpróbál túlharogni mindenkit, sokszor nem halljuk meg a halk és szelíd hangot, illetve ha meg is halljuk, nem tudjuk, hogy honnan jön és mit feleljünk rá. Olyanok vagyunk, mint a gyermek Sámuel, aki Élihez szalad, mert azt gondolta, hogy ő hívja őt.

Mi a mi reakciónk, ha Isten megszólít? Most gondoljuk bele magunkat a gyermek Sámuel helyébe. Álmunkból valaki felébreszt. Nem látjuk, hogy ki, mert csak szóltak

hozzánk. Akkor kihez mennénk? Valószínű, hogy ahhoz a személyhez, akivel szokva vagyunk, akiről gondoljuk, hogy éjszaka is megszólíthat. Ezt teszi a történetben is a gyermek, aki Élihez megy: „Ímhol vagyok, mert hívtál engem.” Várja az eligazítást, hogy mit kell tennie, miért szólították, mi a feladata. Furcsa lehet számára, hogy utána visszaküldik aludni. „Nem hívtalak fiam, menj vissza, feküdjél le.” Furcsa számunkra is, mert Éli, a főpap nem értette meg, hogy mi történt ott. Nem tudta, hogy ki szól a gyermekhez. Ő sem ismerte fel a megszólító Istent.

Isten megszólít. Lehet, hogy nem tudunk ez első alkalommal válaszolni. Lehet, hogy nem jó helyen keressük azt, aki megszólított. Vagy nem tudjuk, hogy mit kell mondanunk. Hova mehetünk, ahol megtanuljuk, hogy mit kell válaszolni, ahol megkapjuk azt, akinek válaszolnunk kell? Van egy hely, ahol mindezt megtanuljuk. Az imádság helye. Ahol elcsendesedve meghalljuk a halk és szelíd hangot, kiszűrve a világ zajából annak üzenetét. Ott, magunkba mélyedve, elcsendesedve átéljük azt az élményt, hogy Isten szól hozzánk. A türelmes Isten. Aki, ha kell, szólít másodszor és harmadszor és sokadszor, amíg végre válaszolni tudunk. Vagy azzal, hogy elfogadjuk, vagy hogy elutasítjuk őt. Mert ezt is megengedi. Ott van Jónás példája, aki elutasította a megszólító Istent, de nem tudott elmenekülni előle.

Sámuelhez is többször szól, amíg az válaszolni tud, illetve amíg Éli megmondja neki, hogy mit kell válaszoljon. Mindez azért kell, mert ő, gyermek lévén még nem ismerte az Urat, mert Isten eddig még nem jelentette ki magát neki. A végén azonban megtanulja a választ. Azt, amit mi is megtanulhatunk. Ami egy egyszerű kis mondat, de ami-ben nagyon sok minden benne van. Ez kell a mi válaszuk is legyen az isteni megszólításra. „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád.”

Mit jelent tehát a válaszuk? Mi van benne? Az első dolog az, hogy „szólj Uram” Ne vond meg tőlem a te igéd, legyen „nyilvánvaló” kijelentés az én számomra. A másik dolog az, hogyha ott van az isteni szó, akkor azt meghallom. Létrejön a kommunikáció egyik feltétele Isten és közöttem. Ez pedig személyes. Nem mi, hanem én hallom, én értem. Mert amit mond az Úr, az egyetemes, az igaz, de személyes a meghallás és személyes a megértés. Ott van az üzenő, aki valamit akar közölni, ott van a befogadó, akinek ezt közli, és ott van az üzenet, amit megért a befogadó, az, aki dekódolja az üzenetet. Tudja, hogy mit jelentenek azok a szavak, amelyek Isten ajkáról elhangzanak. Ez mind kegyelem, szeretet, bűnbocsánat, elfogadás.

Megszólít Isten és ez helyre teszi a viszonyt közötte és közöttünk. Szól az Úr, és hallja az ő szolgálja. A válaszukban benne kell hogy legyen az alázat, az elfogadása annak, hogy ő az Úr. Nem egyenrangú felek tárgyalnak itt. Olyan helyzetben vagyok, hogy alá kell rendelnem magam az ő akaratának, és teljesítenem kell azt. Szolgáljak neki jó szívvvel.

Milyen kell legyen tehát a válasz? Személyes és alázatos. A kérdés az, hogy ezt meg tudjuk-e tenni. Erről beszéljünk most.

Vitaindító kérdések:

– A múltkor beszéltünk arról, hogy Isten megszólít minket. Abban mindannyian egyetértettünk, hogy most, napjainkban is szól mindenkihez. De ha megszólít minket valaki, akkor mi mit teszünk? Melyek azok a lehetőségek, amelyek előttünk állnak? Válaszolunk vagy elfordulunk? Miért engedi meg Isten, hogy ez a két lehetőség ott legyen?

– Isten nem sürgeti a választ, ő türelmes. Visszaélünk-e az ő türelmével, ha nem válaszolunk azonnal, vagy csak bizonytalanok vagyunk a válaszban és nem tudjuk, mit kell mondanunk?

– Mire kell alapuljon a válaszunk? Hogyan lehet Istennek válaszolni? Mi kell az előfeltétele legyen annak, hogy úgy tudjunk felelni neki, mint ahogy Sámuel is tette? (ismeret, bizalom, hit)

– Én, személyesen tudok-e válaszolni Istennek? Ebben a válaszban pedig ott van az alázat?

Keresztelési igehirdetés

Szabó Tünde

Várhegy

Íme, én tiveletek vagyok minden napon...

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők, keresztszülők, ünneplő gyülekezet!

Gyerekeink, ez a most Isten színe elé hozott gyerek is az életbe vetett hitünket és reményünket erősíti mindenekelőtt, örömlőnk, hogy életet adhatunk és új élet fölött bábáskodhatunk. Közvetlenül világra jötte után édesanyja megköszönte Istennek, hogy erejével megajándékozta és átszolgált ezen a minden édesanyát megpróbáló, kemény és mégis gyönyörű eseményen. De e pillanat után, amikor mindenki nekünk, édesanyáknak köszöni a gyermek világra hozatalát és mi is érezzük és látjuk, hogy a mi szeretetünk és gondoskodásunk eredményeként is nő és fejlődik testileg-lelkileg, hajlamosak vagyunk elbizni magunkat. A földi emberre jellemző módon, akkor visszük imádságban őt Isten elé, amikor beteg vagy emberi tudásunkat meghaladó nevelési kérdés elé fog állítani az élete.

Megkeresztelni gyermekeinket nemcsak azt jelenti, hogy nevet, sőt keresztyén nevet és lelki örökséget adunk át a megszületett gyermekeinknek, hanem mindenekelőtt azt, hogy az Élet Urára bízunk útjukat és jövődjüket. A mi erőnket és bölcsességünket is az ő felnevelésükben, vezetésükben Tőle kérjük. A feltámadott Krisztus az, aki arra biztat minket, hogy bízunk rá mindent a gyermekeink életével kapcsolatosan is. A gondoskodásban és nevelésben sem érdemes túlvállalni magunkat, mert vannak és lesznek kérdések, melyek megválaszolása nem a mi hatáskörünkbe tartozik, hanem a Krisztuséba. És Ő tökéletesen fog cselekedni, mert néki adatott minden hatalom mennyen és földön. A mi feladatunkat, a mindenkori tanítványokét is konkrétan meghatározza: másokat tanítvánnyá tenni és megkeresztelni őket. Isten elsősorban nem a mi dolgunkká tette, hogy emberi hatalmunkkal Krisztus helyett gondoskodjunk gyermekeink életéről. Mert Ő, az igazi Gondviselő, akkor is látja őket, amikor mi nem, mert előlünk elbújnak, akkor is vezeti, amikor nekünk már nem fogják a kezünket, mert szégyellik, akkor is szereti, amikor elbuknak, és mi pillanatnyilag talán elfordultunk tőlük, akkor is keresi, amikor mi még nem, vagy már nem keressük őket, amikor gyermekeink sem keresik Őt.

Csak azt adhatjuk át gyermekeinknek örökségként, amivel mi is rendelkezünk: Rengeteg minden van, amit nem pénzen kell megvenni. A legértékesebbet, legtöbbet nem ajándékba adhatjuk, hanem példaként eljűnk élhetjük. Hadd kérdezzem meg, kedves

szülők, keresztszülők, hogy ti mivel rendelkeztek, milyen példa lehettek ennek a gyermeknek, a ti, a mi gyermekeinknek? Kérdezem önmagamát és a gyülekezetemet, a presbitereket és a fiatalokat, miben vagyunk példaképei gyermekeinknek? Vajon mi is csak a világ szellemiségét és törvényeit képviseljük-e? Csak a földi életbe vetett hitünket és saját önbizalmunkat képviseljük-e?

Az ige üzenete ma számotokra az, hogy bízzatok gyermeketek életét, minden lélegzetvételét a feltámadott Krisztusra. Ő ezt az ajándékot ajánlja fel ma nektek. Nemcsak gyermeketeket kaptátok tőle ajándékba, hanem azt az ígéretet is, hogy ő fogja gondját viselni. Fogadjátok hálával ezt a felbecsülhetetlen értékű keresztelési ajándékot. Ámen.

Esketési igehirdetés

Visky János

Kolozsvár–Bulgáriatelep

Fészekrakás

Alapige: Zsoltárok 84,4

Közel háromezer éves élménnyel találkozunk a 84. zsoltárban. A jeruzsálemi templomi énekesek rögzítették a megfigyelésüket ebben a gyönyörű képben. Fészket kereső és rakó verebokról és fecskékről beszél ez az ige. Olyan egyszerű és hétköznapi madárkáról, akik nem is egyszerű és nem is hétköznapi helyen raknak fészket: a templom oltárának a közelében, a hatalmas jeruzsálemi templomot tartó oszlopok tetején, azok magas, védett kiszögelléseiben.

Azt mondják a fecskékről, hogy eléggé szemtelenül tolakodó madárkák, amikor fészekrakásról van szó. A mi templomunk hátsó bejárata fölött, egy forgalmas helyen szintén fészket raktak, a takarítónők bosszúságára. Noha sokat szemetelnek, mégis szeretjük őket, mert látjuk, mennyire biztonságban érzik magukat itt. Ugyanakkor a fészek helyének fejében megajándékoznak minket gyönyörű csicsérgésükkel.

Minden fiatal, aki az élet útjára elindul és társra talál, hasonlít az ilyen madarakhoz, akik fészket akarnak rakni maguknak. Tudjuk, hogy a fecskék hosszú utat tesznek meg, amíg megtalálják a fészek helyét. Ott aztán elhelyezik fiaikat, s biztonságban felnevelik őket.

Ti is nagy utakat jártatok be, Amerikáig és vissza, amíg eldöntöttétek, hol raktok fészket. Bizonyára örülnek szüleitek, s mi is, hogy ez itt, Erdély földjén történik meg. Ennél azonban még több az, amit nektek is följajánl ez az ige. Rakjátok együtt fészket a seregek Urának, a mindenség Királyának az oltáránál. Kérdezhetnétek talán: hol van ma ez az oltár és hogyan kell oda fészket raknotok, hogy ti is fiaitokkal együtt biztonságban legyetek. Ma már ott van ez, ahol Isten előre biztosította a rendíthetetlen alapot, ahol megmarad ez a fészek. A Krisztus keresztye ez az oltár, ahol összeér az ég a földdel, ahol kibékülhet az ember Istennel, és ahol megtanulja kifogyhatatlan isteni szeretettel szeretni egymást a házasság fészken belül.

Váci Mihály így beszél a szárnyaikat bontogató fiatalokról a Két szárny c. versében: *Még alig emelkedő gondolatnak vagyunk mi egy-egy szárnya. / Lehullana ez az égre szálló madár, ha a két szárny elválna. / Két szárny vagyunk, de fenn a fellegekben / Nem szállhatunk csak mind a ketten, / szívverésnyire pontos egy ütemben. / Szállj hát*

velem, egy rezdülésű szárnycsapással! / Hullongó tollak voltunk egyedül, Szárnyak lettünk egymással. Mondjátok majd gyakran ezt együtt!

Persze, nagy kérdés, hogyan lehet megtanulni két különböző természetű, különböző családi háttérű, különböző neveltetésű embernek, férfinek és nőnek ezt az egyrezdülésű, együtemű repülést? Ti magatok is tudjátok, mennyire más a másik. Nagy kérdés az is, miért is szereti egymást két különböző gondolkozású, érzésvilágú, bioritmusú ember? Erre talán hétköznapiasan ezt szokták válaszolni: a szerelem elvakítja az embert, s ilyenkor nem lát jól. Egy mai keresztyén író megcáfolja ezt: *A szerelmes nem vak, hanem látó ember. A másikat látja azt, amit más nem lát. A szerelmes érző ember, mert a mindenség szeretetlényege izzítja át a testét, lelkét egyaránt. 'Leszűkül' ugyan egyetlenegyre, de közben kitágul a végtelenre.*

Nem veszteség leszűkülni egyetlenegyre, s csak azt az egyet szeretni mindvégig, még akkor is, ha ebben a széthulló, hűtlenséggel teli világban az a megszokott, hogy nemcsak a ruhát és az autót cserélik gyakran, hanem a társat is. Mi hisszük, amit Chesterton, a 20. századi neves római katolikus író mond: *Egyetlen nőhöz ragaszkodni túlságosan csekély ár azért az óriási dologért, hogy egyáltalán nő van a világon.*

Igen, csekély ár az a hűség, amivel egy életen át egymáshoz ragaszkodhattok, kedves fiatalok! Csak így lehet folyamatosan megrakni és gondozni azt a fészket, ahol mindnyájan biztonságban érezhetitek magatokat.

Egy 20. századi német író azt mondta: *Nem ott vagyunk otthon, ahol lakunk, hanem, ahol megértnek.* Mi azt kívánjuk nektek, hogy mindig legyen elegendő az a megértő szeretet, amit az oltárközeltség fakaszt számotokra. Az isteni áldozat jele Krisztus keresztje. Ennek az oltárnak közelében tanulhatjátok meg ti is az egymás iránti áldozatos szeretet gyakorlását. Ez biztosíthatja számotokra azt, hogy ti mindig megértésre találjatok az otthonotok melegében. Ebben legyen segítségetekre a szeretet Istene! Ámen.

Temetési igehirdetés

Nagy Ferenc
Jód-Ratosnya

A „nemes” harc titka

Alapige: 2Timóteus 4,7-8

Gyászoló testvéreim, szerettei az elhunytak!

Megrendült lélekkel álljuk körül e koporsót, hiszen kicsiny gyülekezetünk újból egy lélekkel apadt. Mint futótűz terjedt a szomorú hír: meghalt. Mindenki számára hihetetlennek tűnt: ott volt a templomban, nemrég találkoztam vele... Gyermekek maradtak árván, feleség férj nélkül, testvérek testvér nélkül és gyülekezetünk egy hűségese, önfeláldozó, segítőkész presbiter nélkül. Kissé nehéz a vigasztaló szó, ha barátként kellene megszólalnom, az „őszinte résztvétem”-nél többre nem vállalkoznék, hanem nehéz kérdéseimre Isten ígérből keresnék választ. Ilyen alkalmakkor átérzi az ember Mózes kifogásait, Jónás bujkálását vagy éppen Jeremiás mentetetőzéseit, akiknek kifogásaik ellenére Isten szolgálatába kellett állani népük érdekében. Timóteusnak sem lehetett könnyű olvasni kedves barátja, apostola sorait, amelyek tele vannak hittel, reménység-gel, de ugyanakkor a bekövetkezendő földi elválásról is tudósítanak.

A Biblia-fordítók különféle címekben foglalják össze e két verset: Pál harca és koronája, Elvégezte futását, Pál apostol ars poetica-ja. Néhány cím, de sokkal több van e címek mögött, mint néhány szó. Nemcsak egy emberi élet, amelyről megállapítható és elmondható, hogy rövid volt vagy hosszú, könnyű vagy nehéz, gondmentes vagy gondterhelt, hanem Istennek szentelt élet, mint jó termőföld, amely befogadja az ige magvát és megtermi gyümölcseit, hogy örömét lelje benne a Magvető Gazda. Pál apostol élete alkonyán, Krisztusba vetett hittel, reménységgel mérlegre teszi életét, mint ahogy az ember egy élet folyamán elég gyakran megteszi és megállapítja az eredményt: „ama nemes harcot megharcoltam” Figyelemre méltó, hogy nem az Anyaszentegyház érdekében kifejtett munkát, a sok-sok megkeserített órát, napot, amit a létrehozott gyülekezetek, a tévitanítók, mint a keresztyénség ellenségei okoztak, a sok-sok gúnyolódást, fizikai-lelki bántalmakat látja egy élet mérlegén, hanem az egész élet, az egész harc nemességét.

Annak függvényében, hogy emberek hogyan tudnak bánni a szavakkal, a természetből, állatvilágból, a technika világából, a katonaelétből, a sportból hívnak segítségül példákat. Mint:

- Olyan volt egész életem, mint egy viharterpte fának, amit nem kíméltek az időjárás viszontagságai.

- Olyan volt egész életem, mint a fecskének, vándoroltam, fészket építettem, gyermekeket neveltem...

- Olyan volt egész életem, mint egy robotnak, éjt nappallá téve dolgoztam, hogy ne kelljen szűkölködnünk.

A Szentírás is a példák sokaságát használja, mint: fű, virág, árnyék, fonál, gyertya, só, mécses, amelyek a földi élet törekenységére, idői keretbe zárt voltára utalnak. Pál apostol is gyakran használ szemléltetésként képeket a sport és a katonáskodás világából. A felolvasott ige mindkettőt használja. Lelki szemeink előtt megelevenedik egy ókori településre diadalív alatt bevonuló győztes katonacsapat, akiknek győzelmét nem a hangos lárma, kürtszó, ordítózás, hanem egy ág vagy virágkoszorú jelzi, azoknak kezéből, akikért harcba szálltak, mert szeretteik voltak, mert egymáshoz tartoztak. Ugyanúgy az előtte levő küzdőtéren tisztességesen célba ért sportoló fejére sem önmaga teszi fel a babérkoszorút, hanem van, aki a kitüntetés feladatával van felruházva, Ő az, aki a jutalmat, kitüntetést átadja.

Minden haláleset alkalmával, ha nem is olyan vonatkozásban, mint Pál apostol az ő életét, de mi is, mégha megszorodott szívvel is, de mérlegelünk. Mérlegeljük az éveket, gyakran megállapítjuk, hogy még élhetett volna vagy számára megváltás volt a halál. Mérlegeljük a megvalósításokat vagy éppen a mulasztásokat, vagy egyszerűen kijelentjük, újból üres egy ház. Átérezzük a család fájdalmát: özvegységet, árvaságot, veszteséget. Kijelentjük, hogy minden sebet begyógyít az idő, de Pál nem azzal a szándékkal írja sorait, hogy önmagát vagy hozzátartozóit sajnáltassa, hanem e soraival is biztatja, bátorítja fiatal szolgatársát. Sok-sok nehézség, megpróbáltatás, gúny éri a szolgálattevőt egy élet folyamán, de ő nem emberektől várja a jutalmat, hanem Megbízójától.

Mit hagyott e koporsó maga után? Egy összetört szívű édesanyát, tizenkilenc év együttlét után egy özvegyen maradt feleséget, három árván maradt kiskorú gyermeket és még mennyi-mennyi mindent. A harc, amelyet harcolnia kellett, tisztességes volt, mégha az élet nagy háborújának csak egy csatája is volt. A küzdőtér, amelyen végigfutott, nem volt hosszú, de küzdelmekkel teljes, szülőkért, feleségért, gyermekekért, testvérekért és nem utolsósorban Krisztusáért, Egyházáért.

Azzal a hittel és reménységgel veszünk búcsút tőle, hogy az igaz Bíró, tisztességes harcáért, küzdelmes futásáért, kegyelméből megjutalmazza a hervadhatatlan koronával. Ámen.

Igehirdetés a Czelder Márton és Földes Károly szórványdíjak kiosztásakor

Páll Zoltán
Magyarkályán

Éljünk az Úr megtalált beszéde szerint!

Alapige: 2Kronikák 34,18–21.31–32

Ha belépünk egy protestáns templomba, rögtön szembetűnik, hogy a főhelyen a szószék, azaz az Isten Igéjének hirdetésére szánt emelvény található. Ha pedig egy protestáns istentiszteleten is részt veszünk, akkor pedig azt vehetjük észre, hogy a liturgia legnagyobb részét az Ige olvasása és magyarázata tölti ki. Mindez azért van, mert a reformátorok (az egyház megújulását szorgalmazó igehirdetők) azért protestáltak, hogy az Ige az Őt megillető helyre, tehát a középpontba kerüljön nemcsak a templomban, hanem otthonainkban is, nemcsak az istentiszteletre szánt órácskában, hanem mindennapjainkban is. Amikor azt mondtam, hogy „protestáltak”, akkor ezt nem úgy értettem, ahogy manapság értik, hogy „tüntettek”, hanem a szó eredeti és szép értelmében. Ugyanis „pro-testálni” annyi, mint a bizonyágtételért (testimonium), az Igéért sikra szállni. Ugyanez történt akkor is, amikor Jósias király idejében az Ige kikövetelte magának az Őt megillető helyet és tiszteletet.

Nemcsak a Szentírás krónikájából (ugyanis a Krónikák könyvéből olvastunk fel), hanem az egész egyháztörténetünkben is az derül ki, hogy Isten kijelentette az Ő Igéjét, mi pedig megpróbáltuk mellőzni vagy elhallgattatni ezt az Igét. Nem kell Heródes Antipasnak lenni ahhoz, hogy mi is naponta lenyakazzuk a bennünk kiáltó lelkiismeret hangját, mint ahogy ő tette Keresztelő Jánossal. Templomainkban is hiába van főhelyen a szószék, ha otthonainkban a Biblia a vitrin mögött lapul, összeragadt lapokkal. Gyermekünk órarendjében is a vallásóra esetleg csak opcionális tantárgy, mert a templomba járás szokása már csak a régimódiak reflexei közé tartozik a mai felfogás szerint. Ugyanígy Jósias korában is, Krisztus előtt több mint hatszáz évvel az addigi királyok a kor szokásaihoz próbáltak igazodni és elhanyagolták a jeruzsálemi templom egyetlen érvényes szentélyét, és helyette „divatos” magaslatokat és oltárokat emeltek az akkori pogány vallásos irányzatok isteneinek. Manapság is sokkal vonzóbb az ezotéria, az asztrológia, mint a tiszta hitvallásos irodalom. Az újsághirdetéseken javasasszonyok hirdetnek együtt a látnok apácákkal és sokkal vonzóbbnak tűnik a jól menedzselt sekta propagandája, mint a szórványaiban örökké loholó megunt lelkész igehirdetése. Templomaink, ahol nemcsak az Ige, de az anyanyelv szavai is hallhatók, ahol nemcsak őseink hitvallása, hanem örökölt identitásunk is megvallható, egyre jobban kiürülnek, míg a felelőtlen könnyelműséget reklámozó képernyőkre még a pár éves unokák tekintete is rátapad.

Egy ilyen világba nyúlt ki Isten Ige-karja az elhanyagolt templom falából, amikor Jósias – akinek nevének jelentése is mutatja a megoldást (hogy „Isten megszabadít”) – rászánta magát, hogy megjavíttassa a templomot, s vele együtt a nép hitéletét is. Egy rég befalazott Ige-tekercs kerül elő, amely még régebbi Igét hirdet egyenesen Isten szájából, az Ő szolgája, Mózes közvetítésével: a Mózes ötödik könyve, amely Isten parancsolatait és intelmeit foglalja össze. Keserédes Ige, mint Ezékiel türete, akinek belsejében mézédessé vált a megemésztett Ige-tekercs. Sáfán, az írődeák, a krónikás olvassa

fel, de a nép minden rétegének képviselője hallja és magára alkalmazza: Jósiás, a király (a „világi vezetőség”), Hillia pap (az egyház) és a királyi udvar minden embere (a felelős értelmiségiek). Viszont ez az Ige még nagyobb hallgatóság elé kívánkozik, s ezért Jósiás a nép „apraját-nagyját” is összehívja, Izráel és Júda „maradékait” – a kis és nagy gyülekezeteket, a szórványokkal együtt, ahogyan ma mondanánk. Nemcsak a nagyvárosok mamut-közösségeit, hanem akár például a mezőszavai tizennyolc lelkes szórvány-maradékot is.

Viszont nemcsak elhangzik az Ige, hanem meghallgattatásra is kell találjon. A népe, az elődei és a maga bűneiért szégyenkező király megszaggatja ruháit, nemcsak a saját bűnbánata jeléül, hanem azért, hogy megtegye azt, amit nemzedékek mulasztottak el megtenni. Nemcsak ő fogadja meg, hanem a néppel is megfogadtatja azt, hogy ezután az Úr útján fog járni, mint annakidején Józsua is tette, amikor befejeződött a honfoglalás.

Minden istentiszteleten megvalljuk hitünket és megfogadjuk azt is, hogy ezután hitünk szerint fogunk járni, mégsem maradunk következetesek. Szalmaláng-hitünket hamar kioltják a mindennapok kísértései. Viszont Jósiás uralkodása teljes idején következetes maradt akkor tett fogadalmához és a népet is arra ösztönözte, hogy ugyanezt tegye. A falból megszólaló rég elfeledett Ige magva nem az útfélre, hanem a jó termőföldbe hullott és gyümölcseinek sokszorosát teremte. Ezt bizonyítja az is, hogy ez a 2600 éves történet ma is elhangozhat az örökérvényű példa kötelező erejével.

Mint minden Ige, úgy ez a mai is fénylő hajnalsillagként vezet ki a reményvesztettségből a reménységre, a félelemtől a hitbe, a szégyenkezésből a megbocsátás örömébe. Az Igével való találkozás mindig örömmel és méltó, hogy a megporosodott Bibliánkat elővegyük a vitrin mögül, és hogy ne csak a szószerkeink legyenek a főhelyen, hanem az, amit, de főleg Akit hirdetünk, odakerüljön, ahol mindig is méltó helyen volt és van, s ahol akár tőlünk függetlenül is mindig maradni fog: lelkünk és életünk szívében. S mondjuk ki, hogy a szórványainkban még inkább szükség van erre, mint máshol. A megmaradást, megtartatást földön és mennyen egyedül az biztosítja számunkra, Aki tegnap és ma, és örökké ugyanaz: a Megváltó Krisztus. Ámen.

Imádság:

Urunk, Istenünk! Mennyei édes Atyánk az Úr Jézus Krisztusban! Bár tudjuk, hogy mi mindig a középben vagyunk Tenálad, mert szereteted minden figyelmeddel ügyelsz reánk, mert mindig is oly fontosak vagyunk Neked, hogy Egyszülöttedet adtad és adod naponként miérettünk, bűnbánattal valljuk be, hogy Te viszont nem vagy a mi életünk közepén. Mert annyi minden egyéb van, ami elvon bennünket Tőled, mert elvon bennünket a világ szerelme. Kérünk, állítsd helyre életünket azáltal, hogy ismét ott foglalj helyet bennünk, ahol mindig is méltó helyed volt: a szívünkben, templomaink és otthonaink közepén. Kérünk, így állíts helyre bennünket is, hogy ne csak alkalmanként, hanem életünk minden egyes napján Téged tekintsünk életünk közepének és Téged kövessünk kitartó következetességgel. Maradj mindig az, Aki voltál, vagy és leszel, hogy mi is azokká lehessünk, akiknek elejétől fogva rendtél bennünket. Ámen.

(Elhangzott Kolozsvár-Hidelyén 2009. október 17-én)

Szemelvények
középkori latin nyelvű
költészetünkből

Valentinus Wagner (1510?–1557)

A helyes életmódról és időbeosztásról

Hogyha a múltba merülve, a régi idők rohanását
Nézegetem, hogy telt egykor az életem, és
Hányszor bántottam meg az orcád vétek utáni,
Vággyal s bűnnel is, ó, mennyei, drága Atyám,
Éppolyan önkívületbe esem, mint aki az örvény
Legmélyére merült, s már nem is érzi, hogy él,
Vagy ki az elkövetett bűnéért látja a sorsát:
Vesztőhelyre viszik, s várja a közeli vég.
Én, nyomorult ugyanúgy ijedek meg a szörnyű halálnak
Vészтели arcától, s elhagy az öntudatom.
Majd a nehéz életnek az undora néha elővesz,
S késő végzetemért mondok az égnek imát.
Ámde hiába teszem mindezt, mert hasztalanul bánt.
És nyomorult fejemet semmi se mentheti meg.
Senki se képes az elmúlt messzi idők folyamából
Percekét és napokat visszavezetni elénk.
Múlik a kor; fortély se jelent akadályt az időnek,
S megszakadás nélkül ömlik, akár a folyó.
Ám a kegyetlen bánat ezentúl ne fokozódjék,
És gyötrelmem azért mégse csigázzon el így.
Mind igyekezni fogok, míg életem, engedi hogy már
Erkölcöm csakis a helyes irányba vigyen.
És te, hatalmas Atyánk, kegyesen küldd ránk le az égből
A Szentlelket, aki tiszta szívekbe hatol.
Intlek azért titeket, gyerekek, hogy amíg az erények
Gazdagodását megengedi szép korotok,
S életetek gyarapodhat a szent tudományban: a lelket
Óvjátok, sohasem ülve dologtalanul.
Semmi dolognak az elvesztése nem annyira káros,
Míntha a drága idő hasztalanul telik el.

1545?

Fordította Tóth István